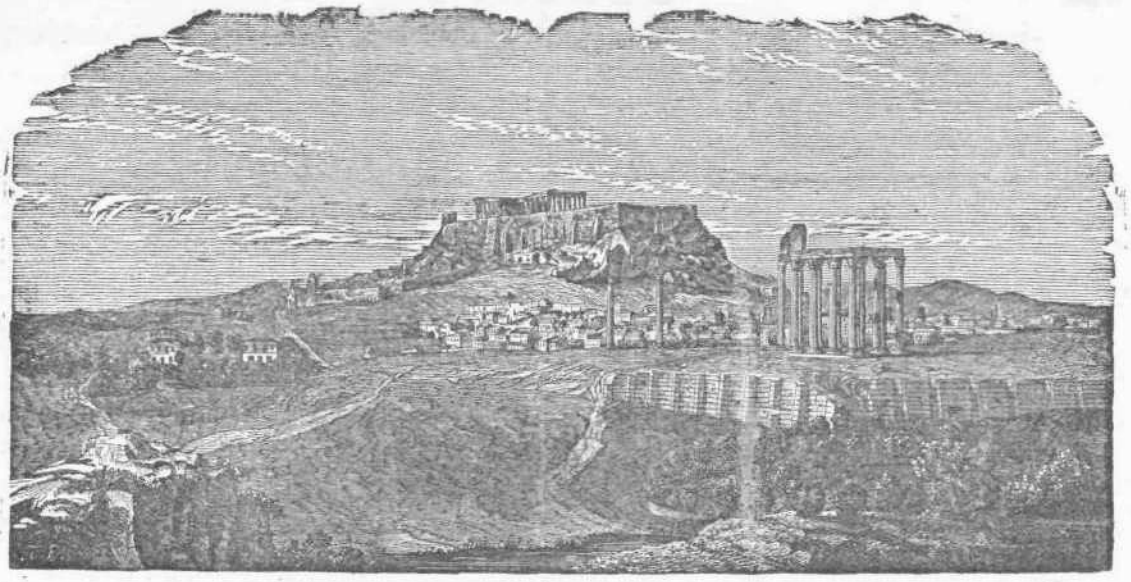

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1869. ΤΟΜΟΣ Κ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 474

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

(Τέλος. Ἴδε φυλλ. 473.)

Περὶ τελετῶν καὶ διαγωνισμάτων.

Καθ' ἣν ἡμέραν ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τελεῖ τὴν μνήμην τῶν τριῶν μεγάλων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, ἐτελέσθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, τῇ φροντίδι καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου καθιερωθέντα, ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν τεθνεώτων ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν, συνδρομητῶν, καὶ καθηγητῶν τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐτέλεσαν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ τῆς πρωτευούσης ναῷ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόφιλος μετὰ τοῦ συνιερουργήσαντος ἡμετέρου τέως συναδέλφου, καθηγητοῦ τῆς θεολογίας, κ. Θεοκλήτου τοῦ Βίμπου, πρὸ πέντε ἡμερῶν προχειρισθέντος ἀρχιεπισκόπου Μαντινείας, ὅστις, ἀποχωριζόμενος τοπικῶς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος, ἐξεφώνησε λόγον διδακτικώτατον περὶ τῆς ἀρχῆς ἐν γένει τῶν ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων μνημοσύνων, περὶ τῶν αἰτίων ἰδίως τοῦ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου καθιερωθέντος τοιούτου, καὶ περὶ τοῦ λόγου δι' ὃν τὸ Πανεπιστήμιον ἐξελέξατο πρὸς τοῦτο τὴν ἐκκλησιαστικὴν ταύτην πανήγυριν.

Περὶ ἀγωνοθεσιῶν.

Ὁ Βουτσιναῖος ποιητικὸς ἀγὼν ἠσχόλησεν ἐπιτυχῶς καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διαφόρους τῶν ἡμετέρων λογίων, ὧν δεκαεπτὰ ἔπεμψαν εἰς τὸ ἔθν. Πανεπιστήμιον, ἐντὸς τοῦ νενομισμένου χρόνου, τὰ ποιήματα αὐτῶν συνιστάμενα εἰς δύω κωμῳδίας, τρεῖς τραγῳδίας, ἓν ἀρχαϊκὸν ἔπος, πέντε συλλογὰς λυρικῶν ποιημάτων, καὶ ἓξ διηγηματικὰ ποιήματα· τρία ἕτερα μὴ ἀφιχθέντα ἐγκαίρως δὲν ἐγένοντο δεκτά.

Κριταὶ διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου οἱ καθηγηταὶ κύριοι Σ. Κουμανούδης, Δ. Ἀφεντούλος, Ἀθ. Ῥουσόπουλος, καὶ Δ. Σεμιτέλος, οἵτινες μετὰ τοῦ πρυτάνεως ἀνεδέχθησαν κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἀγῶνος τούτου ν' ἀναγνώσωσιν ἐντὸς 40 περίπου ἡμερῶν κατ' ἰδίαν ἕκαστος τὰ διάφορα ταῦτα ποιήματα καὶ νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν. Εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπείας ταύτης διωρίσθη ὁ τέως καθηγητὴς τῆς ἑλλ. φιλολογίας καὶ ἤδη τῆς ἀρχαιολογίας κ. Ἀθανάσιος Ῥουσόπουλος· ἄσμενοι δὲ εἴδομεν, ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα πλέον εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ κριταὶ τῶν φιλολογικῶν καὶ ποιητικῶν ἡμῶν ἀγώνων, μὴ εὑρίσκοντες βραβεύσιμόν τι ἐκ τῶν ἐμφανισθέντων ἔργων, ἀνέβαλλον ἐς νέωτα τὴν ἀπονομὴν τοῦ γέρατος. Κατὰ τὸν προκείμενον ἀγῶνα τὸ γέρας ἠδύνατο νὰ διαφιλονει-

κηθῇ μεταξὺ δύο ἢ καὶ τριῶν ἴσως ποιημάτων, ἀπενεμήθη δὲ τὸ μὲν χιλιόδραχμον γέρας εἰς τὴν κωμῳδίαν ὁ πλουτήσας σκυτοτόμος, ὁ δὲ πρῶτος ἔπαινος εἰς τὴν τραγῳδίαν ὁ Φαῦστος, ἅτινα, κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς τελετῆς ἀποσφράγισιν τῶν δελτίων ἔργα τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τοῦ κυρίου Ἀντωνίου Ἀντωνιάδου, ἐκ Κρήτης, διδάκτορος τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ γυμνασιάρχου ἤδη τοῦ Β. γυμνασίου τοῦ Πειραιῶς, συγγραφέως τῆς Κρητηΐδος, ἥτις ἐπίσης εἶχεν ἐπαινεθῆ ἐν τῷ παρελθόντι.

Ἐπηνέθησαν δὲ καὶ ὁ Πυγμαλίων, ποίημα λυρικόν, ὅπερ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀνεφάνη ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ πολλάκις ἀποδυθέντος καὶ στεφθέντος κατὰ τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα κ. Δημητρίου Παππαῤῥηγοπούλου, καὶ τέλος ὁ Φλύαρος, κωμῳδία μονοπρόσωπος, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς κατώρθωσε, χάρις εἰς τὴν τελειοποιημένην εἰδικότητα τοῦ ἥρωός του, νὰ καταστήσῃ περιττὴν ἢ ἀδύνατον τὴν σύμπραξιν παντὸς ἄλλου προσώπου, καθόσον ὁ Φλύαρος ἔχων διαρκῶς τὸν λόγον εἰς οὐδένα ἄλλον τὸν παραχωρεῖ.

Εἶναι γενικῶς ἀνεγνωρισμένον, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μορφώσεως εἰδικῶν ἐπιστημόνων δι' ἐκείνους μάλιστα τοὺς κλάδους τῆς δημοσίας διδασκαλίας, εἰς οὓς δι' ἔλλειψιν εἴτε χρηματικῶν μέσων, εἴτε ἀποχρώσης κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐνθαῤῥύνσεως, ὀλίγιστοι ἐκ τῶν σπουδαζόντων ἐπιδίδονται, ἀποβαίνει ἀναπόφευκτον νὰ στέλλωνται δημοσίοις ἀναλώμασιν εἴτε εἰς εἰδικὰς σχολὰς εἴτε εἰς τὰ τελειότερα τῆς δυτικῆς Εὐρώπης πανδιδακτήρια νέοι σπουδασταὶ προσηκόντως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδιαζούσης ταύτης διδασκαλίας ἐστοιχειωμένοι, ὅπως τελειοποιούμενοι οὕτω καταστῶσιν ἱκανοὶ νὰ καθέξωσιν, ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὰς εἰδικὰς ταύτας ἕδρας, ὧν τινες, ἐλλείψει τοιούτων ἱκανῶν καθηγητῶν, καὶ σήμερον μένουσι κεναί. Ἐπὶ τούτῳ ἀπεφασίσθη πέρυσιν ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου, ἐγκρίσει καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, νὰ σταλῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο ὑπότροφοι συντηρούμενοι ὁ μὲν ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ δὲ ἐκ τῶν τόκων τῶν κληροδοτημάτων, τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, πρὸς τελειοτέραν ἐκμάθησιν ὁ μὲν τῆς ὀρυκτολογίας καὶ γεωλογίας, ὁ δὲ τῆς ἀρχαιολογίας.

Ὅπως δὲ αἱ ὑποτροφίαι αὗται ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἀνάγκην, καὶ μὴ καταστα-θῶσι μέσα θεραπείας ἀτομικῶν συμπαθειῶν καὶ ἐνδείξεως εὐνοίας, ἀπεφασίσθη ν' ἀπονέμωνται διὰ δημοσίου διαγωνισμοῦ κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς σχεδιασθέντας ὅρους, συζητηθέντας μὲν καὶ παραδεχθέντας ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου, ἐγκριθέντας δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου.

Συνέπειᾳ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξεδόθη, ὡς καὶ ὁ προκάτοχός μου ἀνέφερεν ἐν τῇ περυσινῇ αὐτοῦ ἐκθέσει, προκήρυξις τῆς πρυτανείας κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1868, δι' ἧς προσεκαλοῦντο τὴν 31 Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς δημόσιον διαγωνισμὸν ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Πανεπιστημίου αἰθούσῃ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ διαγωνισθῶσιν ἐκ τῶν τὰ ὁρισθέντα προσόντα κεκτημένων πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὑποτροφιῶν τούτων.

Ὅθεν κατὰ τὴν διὰ τὸν διαγωνισμὸν ταχθεῖσαν ἡμέραν προσῆλθον ἵνα διαγωνισθῶσι διὰ μὲν τὴν ἐν ὀρυκτολογίᾳ καὶ γεωλογίᾳ ὑποτροφίαν ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος, ἐκ Πατρῶν, διδάκτωρ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὁ κ. Τιμολέων Ἀργυρόπουλος, ἐξ Ἀθηνῶν, διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν· διὰ δὲ τὴν ἐν ἀρχαιολογίᾳ ὑποτροφίαν, εἷς καὶ μόνος, ὁ κ. Ἀθανάσιος Δημητριάδης, ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, διδάκτωρ τῆς φιλολογίας. Ἀναβληθέντος δὲ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ διαγωνισμοῦ, τῇ αἰτήσει ἓξ διδακτόρων, κατ' ἀπόφασιν τῆς σχολῆς καὶ ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν 1 Μαρτίου 1869, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κατασταθῇ γνωστότερον τὸ δημοσιευθὲν πρόγραμμα καὶ προσέλθωσι πλείονες εἰς τὸν διαγωνισμόν, προέβησαν εἰς τὸν τῆς ἐν ὀρυκτολογίᾳ καὶ γεωλογίᾳ ὑποτροφίας. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἔγγραφον δοκιμασίαν ὑπεβλήθησαν ἀμφότεροι οἱ ἐπὶ τούτῳ ἀναγγελθέντες, ἔλυσαν δὲ τὰ εἰς αὐτοὺς προταθέντα ζητήματα ἐπὶ τῶν ἐν τῇ διακηρύξει τῆς πρυτανείας διαλαμβανομένων ἑπτὰ μαθημάτων, τῆς ζωολογίας, τῆς βοτανικῆς, τῆς ὀρυκτολογίας καὶ γεωλογίας, τῆς χημείας, τῆς φυσικῆς, καὶ τῶν στοιχειωδῶν μαθηματικῶν. Ἡ δὲ προφορικὴ δοκιμασία ἐγένετο τῇ 9 τοῦ Νοεμβρίου 1868 ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ πολλῶν ἀκροατῶν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου· ἀλλ' εἰς ταύτην προσῆλθε μόνος ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος, ἀπολειφθέντος τοῦ κ. Τιμολέοντος Ἀργυροπούλου, καί τοι προσκληθέντος ἐπὶ τούτῳ διὰ κλητῆρος καὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ κοσμήτορος. Ἀλλ' ὁ κ. Τιμολέων Ἀργυρόπουλος ἔπεμψε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀναφορὰν πρὸς τὸν κοσμήτορα, δι' ἧς ἀπῄτει νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἐν τῇ ζωολογίᾳ, ὀρυκτολογίᾳ, καὶ γεωλογίᾳ ἔγγραφος ἐξέτασις, ὡς γενομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν συγγενοῦς τοῦ ἑτέρου τῶν ὑποψηφίων, καὶ ν' ἀναβληθῇ ἡ προφορικὴ δοκιμασία εἰς ἄλλην ἡμέραν, ὅπερ ἡ σχολὴ δὲν παρεδέχθη καθὸ ἀντιβαῖνον εἰς τὰ προδεδογμένα. Ὅθεν μετὰ πολύωρον ἐξέτασιν τοῦ μόνου ἐμφανισθέντος ὑποψηφίου, ἡ σχολὴ ἔκρινεν αὐτὸν παμψηφεὶ ἄξιον τῆς ἐν ὀρυκτολογίᾳ καὶ γεωλογίᾳ ὑποτροφίας, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτῆς ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 10,118 ἐγγράφου αὐτοῦ τῆς 5 Δεκεμβρίου 1868. Κατὰ συνέπειαν συνετάχθη συμβόλαιον δι' οὗ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος ἀναγνωρίζεται ἐπὶ τετραετίαν ὑπότροφος τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὴν μνησθεῖσαν σπουδὴν, ἐπὶ μηνιαίᾳ χρηματικῇ βοηθείᾳ δρ. 250, καὶ τῇ ὑπογρεώσει τοῦ Πανεπιστημίου νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ καὶ δρ. 500 δι' ἔξοδα μεταβάσεως καὶ ἑτέρας 500 διὰ τὰ τῆς ἐπανόδου· ὑπεσχέθη δὲ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ὑπηρετήσῃ ὅπου ἡ κυβέρνησις ἤθελε τὸν διατάξει ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐφ' ὅσον μέλλει νὰ διατελέσῃ ὑπότροφος ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ μισθῷ ἴσῳ τουλάχιστον πρὸς τὴν ἤδη χορηγουμένην αὐτῷ χρηματικὴν βοήθειαν. Ὑπεχρεώθη δὲ καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν πραγματείας τεκμηριούσης τὴν περὶ τὴν ἐπιστήμην τελειοποίησίν του. Τέλος ἐν παραβιάσει τινὸς τῶν ἐν τῷ συμβολαίῳ ὅρων ὁ ὑπότροφος θέλει ζερεῖται τῆς χρηματικῆς βοηθείας, ὑποχρεούμενος καὶ εἰς τὴν ἔντοκον ἀπότισιν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου δαπανηθησομένων.

Πρὶν ἐπιστῇ ἡ ταχθεῖσα δευτέρα προθεσμία τοῦ ἀρχαιολογικοῦ διαγωνισμοῦ, ἔδωκαν εἰς τὴν Κοσμητείαν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἐγγράφους αἰτήσεις ἵνα διαγωνισθῶσι διὰ τὴν ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ ὑποτροφίαν τρεῖς διδάκτορες τῆς φιλολογίας, οἱ Κύριοι Ἀθανάσιος Δημητριάδης ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, Περικλῆς Ἰασεμίδης ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ Κλεομένης Παπαδόπουλος ἐκ Σπάρτης. Γενομένης δὲ ἐνστάσεως ὑπὸ τῶν δύο τελευταίων κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ πρώτου εἰς τὸν διαγωνισμόν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὑπερβὰς τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν ἠδύνατο κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ δημοσιευθέντος κανονισμοῦ νὰ συναγωνισθῇ, ἡ Σχολὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς τὸ περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ ὑποψηφίου ἐπίσημον πιστοποιητικὸν, ἐξηγμένον ἐκ τοῦ Κώδικος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του, ἀφ' ἑτέρου τὰς περὶ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἀντιφατικὰς σημειώσεις τὰς ἐν τῷ ἐνδεικτικῷ καὶ τῷ ἀπολυτηρίῳ τοῦ ἐν Ἀθήναις γυμνασίου, καὶ ἐν τῷ μητρῴῳ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γυμνασιακοῦ ἀπολυτηρίου ἀπαντωμένας, καὶ σκεφθεῖσα ὅτι ἐκ τοιούτων πιστοποιητικῶν τῶν γυμνασίων, ἐν οἷς δὲν ἀναφέρεται ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως, ἀλλὰ τὸ ἔτος τῆς ἡλικίας ὅπερ ὁ μαθητὴς ἐδήλωσεν ὅτι ἄγει, πολλάκις λ. χ. εἰκοσαετὴς χαρακτηριζόμενος καὶ ὅταν, συμπληρωθέντος τοῦ δεκάτου ἐννάτου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἤρχισε μόλις τὸ εἰκοστὸν, ἐπίσης δὲ καὶ ὅταν, διανύσας σχεδὸν τὸ εἰκοστὸν, μέλλῃ μετά τινας ἡμέρας ν' ἀρχίσῃ τὸ εἰκοστὸν πρῶτον, ἐθεώρησε τὴν ἐν τῷ ἐπισήμῳ τοῦ τῆς γεννήσεως βιβλίου ἀποσπάσματι μνείαν τῆς ἡλικίας ἐπικρατεστέραν τῆς ἐν τοῖς λοιποῖς ἐγγράφοις σημειώσεως, καὶ, ἀπορρίψασα τὴν ἔνστασιν, διέταξε τὴν πρόοδον τῆς δημοσίας δοκιμασίας.

Ἀλλ' οἱ ἐνιστάμενοι, ἅμα ἀπορριφθείσης τῆς ἐνστάσεως αὐτῶν, ἀπεσύρθησαν τοῦ διαγωνισμοῦ, ὁ δὲ μόνος ὑπολειφθεὶς ὑποψήφιος Ἀθανάσιος Δημητριάδης ὑποβληθεὶς, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς ὀρυκτολογίας ἐγένετο διὰ τὸν καὶ τότε μόνον ὑπολειφθέντα Κ. Μητσόπολον, εἰς δοκιμασίαν ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ κανονισμοῦ διατεταγμένων μαθημάτων, ἤτοι τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς, τῆς ἱστορίας, τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας, τῆς μυθολογίας, καὶ τοῦ πολιτικοῦ, ἰδιωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀπαντήσας ἄριστα, ὡς καὶ κατὰ τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις, ἀνεκηρύχθη παμψηφεὶ ὑποψήφιος τῆς ἐν ἀρχαιολογίᾳ ὑποτροφίας.

Ἀλλὰ τὸ προϊστάμενον Ὑπουργεῖον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνστάσεις τῶν μὴ διαγωνισθέντων, δὲν ἐνέκρινε τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ διέταξε νὰ προκηρυχθῇ νέα ἡμέρα τοῦ διαγωνισμοῦ, ὅπερ καὶ ἐγένετο συμφώνως τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ὁρισθείσης νέας πρὸς τὸν διαγωνισμὸν προθεσμίας ὑπὸ τὸν ῥητὸν καὶ εὔλογον ὅρον, ὅτι οἱ παρουσιασθέντες καὶ θεωρηθέντες δεκτοὶ εἰς τὸν πρῶτον διαγωνισμὸν θέλουσιν εἶναι αὐτοδικαίως δεκτοὶ ἄνευ νεωτέρας τῶν προσόντων αὐτῶν ἐρεύνης ὅταν ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸν δεύτερον.

Ὅ,τι ὅμως ἦν εὔκολον νὰ προέδῃ τις συνέβη ἐκ νέου, καθόσον μόνος ὁ καὶ τὸ πρῶτον ἀποδυθεὶς εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ διαγωνισθῇ, ἐνεφανίσθη δὲ πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν ταχθεῖσαν ἡμέραν, οἱ δὲ λοιποὶ δύο πάλιν ἀπελείφθησαν.

Εὑρεθεῖσα εἰς ἣν θέσιν ἦν καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης δοκιμασίας, ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἔκρινε περιττὴν καὶ ἄσκοπον τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἤδη ἐπιτυχῶς γενομένης ἐνώπιον αὐτῆς δοκιμασίας, εὐλόγως θεωρήσασα τὸν Ἀθανάσιον Δημητριάδην ὡς νικήσαντα ἀκονιτὶ, ὡς καὶ κατὰ τὰς ἀρχαίας ἀγωνοθεσίας ἐγίνετο, μαρτυροῦντος τοῦ Ξενοφῶντος διὰ τῶν ἑξῆς: «Καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ οὐδὲν ἧττον τοὺς ἀκονιτὶ ἢ τοὺς διὰ μάχης νικῶντας στεφανοῦσι (1).» Καὶ τοῦ Παυσανίου· «Τὸν δὲ Ἀπολλώνιον καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἧκεν οὐ κατὰ προθεσμίαν τῶν πυκτῶν, τούτους μὲν οἱ Ἠλεῖοι τοῦ ἀγῶνος ἀπελαύνουσι, τῷ Ἡρακλείδῃ δὲ τὸν στέφανον παριᾶσιν ἀκονιτί (2).» «Καὶ Δωριεῖ δὲ τῷ Διαγόρου, παρεξῆς Ὀλυμπιάσιν Ἰσθμίων μὲν γεγόνασιν ὀκτὼ νίκαι, Νεμείων δὲ ἀποδέουσαι μιᾶς εἰς τὰς ὀκτώ· λέγοιτο δὲ καὶ ὡς Πύθια ἀνέλοιτο ἀκονιτί (3).» Ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη, ἧς ἄ-

(1) Ξενοφ. Ἀγησ. ς'. 3. (2) Παυσ. Ἠλιακά. 5. (3) Αὐτόθι ς'. γ'. 2.

νευ πᾶς διαγωνισμὸς ἤθελε καταστῆ ἀδύνατος καὶ ματαιωθῆ, καὶ ἐπὶ τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς ὀρυκτολογίας καὶ γεωλογίας ἐσχάτως καθιερώθη, ὡς εἴρηται, καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ διαγωνίσματος τῆς Ἰατρικῆς ἑταιρίας ὑπὲρ τοῦ Κ. Παύλου Ἰωάννου ἐπίσης ἐπεκράτησεν.

Ἀπόκειται ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῆς Σχολῆς, ν' ἀποφασίσῃ. Τὸ καθ' ἡμᾶς, καθῆκον ἡμέτερον θεωροῦμεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ἀφοῦ μετὰ τὰς ἐντὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους τρὶς ἐπαναληφθείσας προκηρύξεις τοῦ ἀρχαιολογικοῦ διαγωνισμοῦ εἷς καὶ μόνος ἐνεκαρτέρησε καὶ ὑπεβλήθη προθύμως εἰς τὰς διατεταγμένας διατυπώσεις τοῦ τε ἐγγράφου καὶ τοῦ προφορικοῦ διαγωνισμοῦ, οἱ δὲ κατὰ πρῶτον μὲν ζητήσαντες τὴν ἀναβολὴν ἓξ διδάκτορες, περιορισθέντες ἔπειτα εἰς δύο καὶ μόνους, ἀπελείφθησαν ἐντελῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἀγῶνος, οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑπολειφθῇ δισταγμὸς ὅτι ἀνεγνώρισαν τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ αὐτῶν, καὶ ἑπομένως οὗτος λογίζεται κατὰ τοὺς νόμους τῶν ἀγωνοθεσιῶν ὁ ἀριστεύσας.

Ὁ ἐν Τεργέστῃ διαμένων Κ. Δ. Α. Οἰκονόμος, ὑπὸ ζωηροῦ φλεγόμενος αἰσθήματος πατριωτισμοῦ καὶ ἐφιέμενος νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν ἐν τῇ φίλῃ αὐτοῦ πατρίδι προαγωγὴν τῶν φώτων καὶ τὴν διανοητικὴν τοῦ Ἔθνους διάπλασιν, ἀνήνεγκε πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν Κ. Θ. Δελιγιάννην, ὅτι προσφέρει εἰς σύστασιν φιλολογικοῦ διαγωνίσματος τὴν κατὰ διετίαν συνδρομὴν δρ. 1,500, ἐξ ὧν αἱ μὲν χίλιαι θέλουσιν ἀπονέμονται πρὸς τὸν ἑκάστοτε ἀριστεύοντα, αἱ δὲ πεντακόσιαι πρὸς τοὺς ἐπὶ τῇ ἐξελέγξει τοῦ ἄθλου κοπιῶντας Καθηγητάς.

Ὡς διαγώνισμα δὲ προτίθησιν ὁ ἀγωνοθέτης τὴν μετάφρασιν ποιητῶν Ἑλλήνων τε καὶ ἀλλοδαπῶν εἰς τὴν πεζὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικήν.

«Προετίμησε δὲ, ὡς λέγει, τὸ διαγώνισμα τῶν μεταφράσεων ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι συντελεῖ οὕτω μᾶλλον εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς πρὸς τὰ καλὰ ὀργώσης Ἑλληνικῆς νεολαίας, καθόσον σήμερον, πλήν τινων ἐξαιρέσεων, αἱ μὲν ἐν Ἑλλάδι γινόμεναι μεταφράσεις περιορίζονται εἰς μεταιόσχολα μυθιστορήματα, οὐδαμῶς ὠφελοῦντα τοὺς ὅσον οὔπω μέλλοντας νὰ μᾶς διαδεχθῶσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ Ἑλληνόπαιδας καὶ Ἑλληνίδας, ὁ δὲ παρ' αὐτοῦ προτιθέμενος διαγωνισμὸς, διεγείρων τὴν πρὸς τὰ καλὰ καὶ τὰ σπουδαῖα εὐγενῆ ἅμιλλαν τῆς φιλομαθοῦς νεολαίας, θέλει ὠφελήσει καὶ τοὺς μεταφράζοντας καὶ ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, καθόσον χρόνου προτόντος ὁ Ἕλλην θέλει ἀναγινώσκει εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν τὰ ἀριστουργήματα τῶν δαιμονίων πνευμάτων τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος.»

Προτείνει δὲ εἰς μετάφρασιν τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα ὅλην ὁμοῦ.

Τὴν Ὁμήρου Ὀδύσσειαν ὡσαύτως.

Αἰσχύλου ἁπάσας τὰς τραγῳδίας.

Σοφοκλέους ὡσαύτως.

Οὐϊργιλίου τὰ Βουκολικὰ καὶ τὰ Γεωργικά.

Τὴν Αἰνειάδα ὅλην ὁμοῦ.

Δάντην, Ἀλφιέρην, Σαικσπῆρον, Σχίλλερον, Λόρδου Βύρωνος Child Harold. κτλ. κτλ.

Ἐπιφυλάσσεται δὲ ἅμα ἰδὼν τὴν κατὰ πόθον εὐόδωσιν τοῦ ἔργου νὰ καταστήσῃ τὸ διαγώνισμα ἐνιαύσιον.

Ἐπὶ τοῦ προτεινομένου διαγωνίσματος ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τῆς Πρυτανείας, ὑπέβαλε τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

«Ἵνα γίνῃ καλὴ μετάφρασις ποιήματός τινος μεγάλης ἐκτάσεως, οἷον τῆς Ἰλιάδος ἢ τῆς Αἰνειάδος, ἢ πασῶν ὁμοῦ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου κτλ., τὸ διετὲς διάστημα εἶναι ἀνεπαρκὲς, ἡ δὲ χιλιόδραχμος ἀμοιβὴ λίαν σμικρά.»

«Ἵνα γίνῃ ἡ μετάφρασις ὠφέλιμος καὶ ἀξία τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἀγωνοθέτου, πρέπει νὰ ᾖναι καλὴ καὶ νὰ ἐκδοθῇ διὰ τοῦ τύπου· τοῦτο δὲ καὶ χρόνον ἱκανὸν ἀπαιτεῖ, καὶ δαπάνην ἀνωτέραν τῶν χιλίων δραχμῶν. Ἐκτὸς τούτων ἡ Σχολὴ παρατηρεῖ ὅτι ἡ κρίσις τῶν μεταφράσεων θέλει ἀποβαίνει δυσχερὴς, ὅταν συγχρόνως παρουσιάζωνται εἰς τὸν ἀγῶνα μεταφράσεις διαφόρων ποιημάτων. Ἐὰν π. χ. ὑπάρχωσι δύο καλαὶ μεταφράσεις, ἡ μὲν τῆς Ἰλιάδος, ἡ δὲ ποιήματός τινος τοῦ Δάντου, οἱ κριταὶ θὰ εὑρεθῶσιν εἰς ἀπορίαν εἰς τίνα τῶν δύο νὰ δώσωσι τὸ γέρας. Φρονεῖ δὲ ἡ Σχολὴ ὅτι ὁ ἀγὼν δύναται νὰ γίνῃ κατορθωτὸς διεξαγόμενος ὡς ἑξῆς.»

«Νὰ προκηρύσσεται κατὰ διετίαν ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τῶν μελλόντων ἀγωνοδικῶν τὸ ποίημα περὶ οὗ τὴν μετάφρασιν θέλουσιν ἅπαντες διαγωνισθῆ, λαμβανόμενον ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου ὁριζομένων. Ὁ δὲ προσδιορισμὸς τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ μεταφραστέου ἑκάστοτε ποιήματος ν' ἀφίνηται εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιτροπὴν, λογιζομένην τόν τε χρόνον καὶ τὴν ἀμοιβήν.»

«Ἂν δὲ ὁ ἀγωνοθέτης ἐπιθυμῇ τὴν μετάφρασιν ὁλοκλήρου τινὸς ποιήματος ἐκ τῶν μεγάλων, οἷον τῆς Αἰνειάδος καὶ τῶν τοιούτων, νὰ ὁρίζηται μεῖζον χρονικὸν διάστημα καὶ μεγαλητέρα τῆς χιλιοδράχμου χρηματικὴ ἀμοιβή, καί τοι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐγίνετο τοῦτο καὶ διὰ τὴν τοῦ ἐλαχίστου ὁλοκλήρου ποιήματος μετάφρασιν, οἷον μιᾶς τραγῳδίας, ἵνα κατέλθωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα σπουδαιότεροι ἄνδρες καὶ τὸ ἔργον γίνῃ ἀσπαστὸν τῷ Ἔθνει καὶ ἄξιον τῆς προθέσεως τοῦ ἀγωνοθέτου.»

«Τελευταῖον παραπηρεῖ ἡ Σχολῆ, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ μὴ τεθῇ ὁ περιορισμὸς νὰ γίνωνται αἱ μεταφράσεις εἰς μόνην τὴν πεζὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ νὰ ὦσι δεκταὶ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐξ ἴσου αἵ τε πεζαὶ καὶ αἱ ἔμμετροι μεταφράσεις.»

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προθέσεων, εὐχόμεθα νὰ πεισθῇ ὁ φιλόμουσος ἀγωνοθέτης περὶ τῆς πρακτικῆς ὀρθότητος τῶν ὑπὸ τῆς μακρᾶς περὶ τὰ τοιαῦτα πείρας ὑπαγορευθεισῶν παρατηρήσεων τῆς Σχολῆς, ὅπως πραγματιουμένης τῆς Ἑλληνικωτάτης αὐτοῦ ἀγωνοθεσίας καταστα-θῶσι προσιτὰ εἰς πάντα διὰ καλῶν μεταφράσεων τὰ τῶν προγόνων ἡμῶν ποιητικὰ ἀριστουργήματα, καὶ, ἀντικαθιστῶντα τὰ ὁσημέραι πολλαπλασιαζόμενα πανταχόθεν κενὰ μυθιστορήματα, ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς κοιτίδα τὴν καλαισθησίαν, ἥτις εἶναι ἡ ὡραιοτέρα ἀμοιβὴ τῶν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιότητος ἀφοσιουμένων.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἰατρικὴ ἑταιρία κανονίσασα νεωστὶ τὸν ἰατρικὸν ἀγῶνα, τὸν πρὸ ἐννεατίας τεθειμένον ὑπὸ τοῦ ἐν Πετρουπόλει ὁμογενοῦς Κ. Γεωργίου Συμβουλίδου, ὥρισε κατ' ἔφεσιν τοῦ ἀγωνοθέτου ὡς τόπον καταλληλότερον τῆς ἀναγνώσεως τῆς κρίσεως τῶν ἀγωνοδικῶν καὶ τῆς βραβεύσεως τοῦ ἀριστεύοντος συγγραφέως τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον.

Διὰ τὸ διαγώνισμα τοῦτο, ὅπερ ἀποβλέπει τὴν ἐν Ἑλλάδι προαγωγὴν τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ ἰατρικῆς φιλολογίας, ὁ ἀγωνοθέτης ὥρισε δισχιλιόδραχμον γέρας κατὰ διετίαν ἀπονεμόμενον ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς ἑταιρίας. Κατὰ τὸν νέον κανονισμὸν αἱ συγγραφαὶ θέλουσι κρίνονται ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἐκ τῶν ἑταίρων αὐτῆς, δύο δὲ ἢ τοὐλάχιστον ἓν τῆς ἐπιτροπῆς μέλος θέλουσιν ἐκλέγονται ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει συγκροτουμένῃ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὴν 3 Μαΐου μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, ὁ πρόεδρος τῆς ἑταιρίας θέλει ἀνακηρύσσει τὸ ὄνομα τοῦ ἀριστεύσαντος συγγραφέως καὶ ἐγχειρίζει αὐτῷ τὸ βραβεῖον.

Εἰς τὸν ἐν Πετρουπόλει γενόμενον κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκαδ. ἔτος διεθνῆ διαγωνισμὸν τῶν βοτανικῶν καὶ τὴν διεθνῆ ἔκθεσιν τῆς φυτοκομίας, ὧν μετέσχον ἅπαντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη, πλὴν τῆς Τουρκίας, ἀντεπροσωπεύθη καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἡμῶν προκατόχου Κ. Θ. Ὀρφανίδου, ὅστις ὡς καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς προσεκλήθη νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν διαληφθεῖσαν τῶν βοτανικῶν συνέλευσιν.

Ἐπειδὴ δὲ σκοπὸς τῆς συιελεύσεως ταύτης ἦτο πρὸ πάντων ἡ φυτοκομικὴ ἔκθεσις, ὁ Κ. Ὀρφανίδης σχηματίσας συλλογὴν ὡραίων καρπῶν ἐκ 52 ἐκλεκτῶν εἰδῶν καὶ διαφορῶν συγκειμένην, ἔπεμψεν αὐτὴν ἐντὸς 4 μεγάλων κιβωτίων εἰς Πετρούπολιν. Καθὰ δὲ ἐν τῇ προσαρτωμένῃ αὐτοῦ ἐκθέσει ἀναφέρει, οἱ Ἑλληνικοὶ καρποὶ ἀξιωθέντες ἐν μέσῳ τῆς φυτικῆς ἐκείνης πολυτελείας καὶ τοῦ πλούτου νὰ ἑλκύσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος, τῶν ἀγωνοδικῶν, καὶ ἁπάντων τῶν ἐπισκεψαμένων τὴν ἔκθεσιν, ἐτιμήθησαν δι' ἑνὸς ἐκ τῶν μεγάλων 13 χρυσῶν βραβείων, ἅτινα εἰς τὰ ἀριστεύοντα προϊόντα ἀπενεμήθησαν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἐγένοντο αὐτῶν ἀπομιμήσεις διὰ τὰς καρπολογικὰς συλλογὰς τῶν μουσείων, καὶ ἔδειξαν εἰς ἅπαντας τοὺς φυτοκόμους πόσον ἡ Ἑλληνικὴ γῆ, καί τοι εἰσέτι στερουμένη τῶν μέσων τῆς ἐντελοῦς Εὐρωπαϊκῆς καλλιεργείας, παράγει διὰ τῶν ἐνόντων μέσων καρποὺς ἀξίους νὰ ἑλκύσωσι τὸν θαυμασμὸν ἁπάντων τῶν εἰδικῶν ἀνδρῶν.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην παρουσία τοῦ ἀξιοτίμου ἡμῶν συναδέλφου ἐν μέσῳ τῶν ἐνδοξοτέρων βοτανικῶν τῆς Εὐρώπης θέλει εἶναι γόνιμος πολλῶν καλῶν διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου τούτου τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὅτι διὰ τῶν πολυαρίθμων καὶ πολυτίμων σχέσεων, ἃς ὁ Κ. Ὀρφανίδης εὑρέθη εἰς θέσιν νὰ συνάψῃ μετὰ τῶν περὶ τὰ φυσιογραφικὰ ἀσχολουμένων θέλει ἐντὸς συντομωτάτου χρόνου πλουτισθῇ καὶ τελειοποιηθῇ τὸ φυτογραφικὸν ἡμῶν μουσεῖον, ὅπερ καὶ ἤδη εἶναι βεβαίως τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐπαναλάβωμεν σήμερον ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς ταύτης ὁμηγύρεως τὰς πλείστου λόγου ἀξίας παρατηρήσεις, ἃς ὁ ἡμέτερος ἀπεσταλμένος ὑποβάλλει διὰ τῆς πρὸς τὴν Πρυτανείαν ἐκθέσεώς του, περαίνομεν τὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς ταύτης παραθέτοντες μόνον τὰς τελευταίας φράσεις τῆς ἐκθέσεώς του, καθόσον περιέχουσιν ἰδέας, ἀφ' ὧν οὐδεὶς ἐπιστήμων ἐν ἀναλόγοις περιστάσετιν εὑρισκόμενος ὀφείλει ν' ἀπομακρύνηται.

Ἀνεδέχθην, λέγει περαίνων τὴν ἔκθεσίν του ὁ Κ. Ὀρφανίδης, τὴν ὑπὸ τῆς Σ. Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνατεθεῖσάν μοι ἐπιστημονικὴν ἀποστολὴν, καὶ παρεστάθην εἴς τε τὴν ἔκθεσιν καὶ τὴν σύνοδον τῶν Βοτανικῶν ἐν Πετρουπόλει, διότι εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν τοιούτων διεθνῶν Παναθηναίων ἀπουσία Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἐρήμην καταδίκη τῆς ἄλλοτε ἑστίας τῶν ἐπιστημῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ οὐδὲ αἱ κακουχίαι καὶ οἱ κίνδυνοι ἐπιπόνου καὶ μακροῦ ταξειδίου, οὔτε οἱ κόποι καὶ οἱ περιορισμοὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀπεράντου καὶ πολυδαπάνου ἐκείνης πρωτευούσης μὲ ἀπεθάρρυναν. Κατέβαλον πᾶσαν φροντίδα νὰ δειχθῶ ἐφάμιλλος τῶν ἐκεῖ συναντηθέντων ἐπιστημόνων, καὶ ἔχω τὴν

πλήρη παποίθησιν ὅτι ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου. Ἐὰν οἱ κόποι μου ἠμείφθησαν, ἐὰν μοὶ ἀπεδόθη τιμή τις ἐξ αὐτῶν πηγάζουσα, ὁμολογῶ μεθ' ὅλης τῆς εἰλικρινείας ὅτι οἱ μὲν κόποι ἦσαν καὶ μένουσιν ἀληθῶς ἐδικοί μου, τῆς δὲ τιμῆς μετέχουσι κατὰ μείζονα μοῖραν οἱ ἐκεῖ ἀποστείλαντές με, ἰδίως δὲ τὸ Πανεπιστήμιον, οὗτινος ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι πρὸ εἰκοσαετίας μέλος.»

Τὴν δαπάνην τῆς ἀποστολῆς ταύτης ὑπολογίζον τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησ. καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον εἰς δραχ. 4000, ἐπέστειλε πρὸς τὴν Πρυτανείαν, ὅτι μὲν ἀνελάμβανε νὰ καταβάλῃ τὰς δραχ. 2000, ἄφηνε δὲ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον νὰ προνοήσῃ περὶ τῶν λοιπῶν, παρ' οὗ ἠξίου νὰ προκαταβάλῃ καὶ τὰς διὰ λ/σμὸν τοῦ Δημοσίου 2000, δι' ἔλλειψιν τοιαύτης πιστώσεως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἡ Ἀκαδαμαϊκὴ Σύγκλητος δὲν ἐδίστασε νὰ προκαταβάλῃ τὸ ποσὸν τῶν 4000 δρ. συμφώνως μὲ τὴν ὑπουργικὴν πρότασιν, καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν ἀνεφάνη ἐν τέλει ἀνεπαρκὲς, προσέθηκε διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐπανόδου ἔτι δραχμὰς 925.

Περὶ τῶν βοηθητικῶν τῆς διδασκαλίας μέσων καὶ λοιπῶν προσαρτημάτων τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

Α'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν φιλολογίαν εἰδικωτέρας ἐκπαιδεύσεως τῶν εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα προοριζομένων, εἶχε συστηθῆ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1850 Β. Διατάγματος τὸ φιλολογικὸν φροντιστήριον, ὡς προσάρτημα τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀνεπαρκεῖς τινὰς τῶν παλαιῶν διατάξεων, ἐξεδόθη νέος κανονισμὸς ἐγκριθεὶς διὰ Β. διατάγματος τῆς 10 Ὀβρίου 1868, δι' οὗ αὐξάνονται ἀπὸ τριῶν εἰς πέντε οἱ ἐν τῷ φιλολογικῷ φροντιστηρίῳ διδάσκοντες, ἐξ ὧν τέσσαρες μὲν διὰ τὰς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀσκήσεις, εἷς δὲ διὰ τὰς εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν. Μόνοι οἱ ἐκ τῶν φοιτητῶν τῆς τοῦ Πανεπιστημίου Φιλοσοφικῆς σχολῆς εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα προοριζόμενοι εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς παραδόσεις ταύτας· ὡρίσθη δὲ νὰ χορηγῆται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως μηνιαία βοήθεια τριάκοντα δραχμῶν εἰς πέντε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων αὐτοῦ φοιτητῶν, τοὺς ἐπιμελεστέρους καὶ δοκιμωτέρους, κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν καθηγητῶν προτεινομένους.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Φίλιππον Ἰωάννου, μὲ ἐπιμίσθιον μηνιαῖον δρ. ἑκατὸν, ὡς μέλη δὲ αὐτοῦ διωρίσθησαν οἱ κκ. Στ. Κουμανούδης, Ἀθανάσιος Ῥουσόπουλος, Σπυρίδων Φιντικλῆς, καὶ Κωστ. Κόντος.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν φροντιστηριακῶν μελετῶν τοῦ κ. Φιλίππου Ἰωάννου 43 τριτοετεῖς καὶ τεταρτοετεῖς φοιτηταί, ἐξ ὧν περὶ τοὺς εἰκοσιπέντε ἐφοίτησαν τακτικῶς, διακριθέντων ἰδίως τῶν κκ. Μιχαὴλ Κρίσπη, Θεμιστοκλέους Ὀλυμπίου, Σταύρου Λελέκου, Γεωργίου Μαγκάκη, καὶ Γρηγορίου Βεναρδάκη.

Εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ κ. Στ. Κουμανούδη ἐνεγράφησαν 44 φοιτηταί, ἐξ ὧν ἐφοίτησαν τακτικῶς δεκαπέντε, μεταξὺ δὲ τούτων διεκρίθησαν ὡς ἐπιμελέστεροι πέντε οἱ κκ. Μιχαὴλ Κρίσπης, Γεώργιος Μαγκάκης, Κωνσταντῖνος Ἀλεξόπουλος, Σταῦρος Λελέκος, καὶ Ἀριστείδης Κρήτης.

Εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ κ. Κόντου ἐνεγράφησαν 95 ὧν 44 τοῦ γ' καὶ δ' ἔτους, διεκρίθησαν δὲ οἱ πέντε ἐπιμελέστεροι οἱ κκ. Μιχαὴλ Κρίσπης, Ἀριστείδης Κρήτης, Θεμιστοκλῆς Ὀλύμπιος, Σταῦρος Λελέκος, καὶ Δ. Πανταζῆς.

Οἱ κκ. Ἀθανάσιος Ῥουσόπουλος καὶ Ε. Φιντικλῆς δὲν παρέδοσαν κωλυόμενοι ἐκ τῆς λοιπῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας.

Τὴν δὲ περὶ τῶν συστηθησομένων ὑποτρόφων ἀπόφασιν αὐτῶν ἀνέβαλον τὰ μέλη τοῦ φροντιστηρίου ἕως οὗ λάβωσι καὶ ἄλλα δείγματα τῆς ἱκανότητος ἑκάστου τῶν φοιτητῶν.

Β'. ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

Ἡ τακτοποίησις τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκης ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος κατὰ τὴν ἤδη γνωστὴν μέθοδον τῆς καθ' ὕλην κατατάξεως τῶν βιβλίων. Ὁ ἐπιφορτισθεὶς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον διδάκτωρ τῆς νομικῆς κ. Στεφενχάγεν δὲν ἔπαυσε καταβάλλων ἀτρύτους κόπους πρὸς εὐόδωσιν καὶ ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας τῆς ταξινομήσεως τῆς βιβλιοθήκης ἀφ' ἑνὸς, τῆς συντάξεως τῶν καταλόγων ἀφ' ἑτέρου· ἤδη δὲ ἀπεπερατώθησαν οἱ ἐπιστημονικοὶ κατάλογοι τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας, πλησιάζουσι δὲ εἰς τὸ τέρμα αὐτῶν οἵ τε ἀλφαβητικοὶ καὶ οἱ τοπικοί. Ὡς πρὸς τὰς ἀξίας λόγου λεπτομερείας τοῦ ἔργου τούτου παραπέμπομεν εἰς τὰς δύο ἐκθέσεις τοῦ κ. Στεφενχάγεν δημοσιευθείσας ἐν τέλει τῆς λογοδοσίας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῆς τε Ἐθνικῆς καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Βιβλιοθήκης, ἐκτὸς τῶν παρὰ τῶν ἡμετέρων σχολῶν διαταχθεισῶν καὶ ἐνεργηθεισῶν ἀγορῶν, ἐσχηματίσθη ἐκ προσφορῶν καὶ δωρεῶν Ἡγεμόνων, Κυβερνήσεων καὶ ἰδιωτῶν φιλελλήνων τε καὶ ὁμογενῶν. Ἐντεῦθεν εἵπετο νὰ

περιλαμβάνωνται ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἤδη διοικητικῶς ἡνωμέναις ταύταις βιβλιοθήκαις οὐ μόνον διπλᾶ ἀλλὰ καὶ πολλαπλᾶ τῶν πλείστων συγγραμμάτων ἀντίτυπα τῆς αὐτῆς πολλάκις ἐκδόσεως, ἅτινα, ἀποχωριζόμενα κατὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς βιβλιοθήκης ὡς περιττὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης, ἀποθηκεύονται ἐν μιᾷ τῶν εὐρυχωροτέρων αἰθουσῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐν ᾗ ἦν ἄλλοτε ἡ πρὸς καθημερινὴν χρῆσιν τῶν Καθηγητῶν πρόχειρος ἐπιστημονικὴ βιβλιοθήκη, καθισταμένην οὕτως ἁπλῆν τῶν περιττῶν βιβλίων ἀποθήκην.

Ἐπειδὴ δὲ σκοπὸς τῶν δωρητῶν δὲν ἦτο νὰ φθείρωνται αἱ βιβλιοθῆκαι αὐτῶν κατακλειόμεναι ἐν σκοτειναῖς ἀποθήκαις καὶ κρυπτόμεναι οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς μόρφωσιν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς διανοίας τῶν νέων τιθέμεναι ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ὑπέβαλον, τῇ προηγουμένῃ ἐγκρίσει τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου, εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Παιδεύσεως Ὑπουργεῖον τὴν πρότασιν, ὅπως, ἀφοῦ κρατηθῶσιν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν δύο βιβλιοθηκῶν ἀνὰ δύο ἀντίτυπα τῶν διαφόρων ἑκάστου συγγραφέως ἐκδόσεων, (καθόσον ἐν δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ ἀπαιτεῖται νὰ εὑρίσκωνται οὐ μόνον ἕκαστον σύγγραμμα, ἀλλὰ καὶ αἱ ποικίλαι αὐτοῦ ἐκδόσεις), τὰ λοιπὰ πολλαπλᾶ αὐτοῦ ἀντίτυπα, ἀντὶ ν' ἀποθηκεύωνται ἄγονα ἐν τῇ ἐπίσης οὕτω καταργουμένῃ τοῦ Πανεπιστημίου αἰθούσῃ, νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰς ἐχούσας γυμνάσια πόλεις ἢ καθέδρας νομῶν, καὶ ἀποτελέσωσιν οὕτω τοσούτους πυῤῥῆνας βιβλιοθηκῶν ἐν τοῖς γυμνασιακοῖς καταστήμασιν ἐπὶ τοῦ παρόντος φυλαττομένων, βεβαίου ὄντος ὅτι ἡ φιλοκαλία καὶ ἡ φιλοτιμία τῶν κατοίκων ἑκάστου νομοῦ θέλει τελειοποιήσει τὸ ἔργον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὑρίσκηται μὲν οὕτω πνευματικὴ τροφὴ ἐν πάσῃ τοῦ βασιλείου σπουδαίᾳ πόλει, μηδεμία δὲ τῆς Ἑλλάδος γωνία μένῃ ἀλλοτρία τῶν διανοητικῶν πλεονεκτημάτων, ἃ τὸ φιλόπατρι τῶν ἁπανταχοῦ διαμενόντων συμπολιτῶν ἡμῶν διαπέμπει κατὰ καιροὺς εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα.

Τὸ μέτρον τοῦτο παραδεχθεὶς ἀσμένως ὁ φιλοτίμως σήμερον διέπων τὰ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα σχέδιον ὀργανισμοῦ τῶν κατὰ τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν βιβλιοθηκῶν, ὁ δὲ προστάτης τῶν καλῶν σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ ἐκύρωσε διὰ τῆς ὑπογραφῆς Αὐτοῦ τὸ ἐπὶ τούτῳ Β. διάταγμα.

Ἐκτοτε ἤρξατο ἡ καταγραφὴ τῶν διανεμητέων τούτων βιβλίων, ἧς ἀποπερατωθείσης ἤδη ἀφ' ἑνὸς μὲν θέλει δοθῆ διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν βιβλίων τούτων πνευματικὴ τροφὴ εἰς διαφόρους τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου πόλεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ θέλει ἀποδοθῆ ἡ ἐν λόγῳ αἴθουσα εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν τοῦ Πανεπιστημίου χρῆσιν, καὶ χρησιμεύσει πρὸ πάντων μὲν εἰς πρόχειρον τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκην καὶ ἀναγνωστήριον τῶν Κ.Κ. Καθηγητῶν, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ εἰς αἴθουσαν ἐξετάσεων, ἧς στερεῖται σήμερον τὸ Πανεπιστήμιον, πρὸς οὗ τὴν τυχοῦσαν βλάβην τῆς ἀκριβείας τοῦ δημοσίου τούτου καὶ ὑπάτου ἐλέγχου τῶν τῆς πανεπιστημιακῆς σπουδῆς καρπῶν.

Μεταξὺ τῶν οὐκ εὐαρίθμων χειρογράφων, 600 περίπου, δι' ὧν μέχρι τοῦδε ἐπλουτίσθη ἡ Ἐθνικὴ καὶ ἡ τοῦ Πανεπιστημίου Βιβλιοθήκη, χάρις εἰς τὸν πεφωτισμένον πατριωτισμὸν τῶν ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀξιολόγου τούτου μέρους πάσης δημοσίας βιβλιοθήκης προνοούντων ὁμογενῶν, ὑπάρχει τὸ Γαλλο-Ἑλληνικὸν λεξικὸν τοῦ μακαρίτου Ἰουλίου Δαυΐδ, γνωστοῦ οὐ μόνον διὰ τὰς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν βαθυτάτας αὐτοῦ γνώσεις, ὧν ἕνεκεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέμεινεν ἐν Σμύρνῃ καὶ Χίῳ διατελέσας μάλιστα ἐξ αἰσθήματος φιλελληνισμοῦ καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας εἰς τὸ πρὸ τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως ἀκμάσαν τῆς Χίου γυμνάσιον περὶ τὸ ἔτος 1817, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἣν ἔλαβε ζωηρὰν μετοχὴν εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος δραστηρίας τῶν ἐν Γαλλίᾳ φιλελληνικῶν συλλόγων ἐργασίας. Ὁ Κύριος Ἔφορος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἁρμοδιώτατος κριτὴς τῆς ἀξίας τοιούτων ἔργων, ἐσύστησεν εἰς τὴν Πρυτανείαν τὴν διὰ τύπου ταχεῖαν αὐτοῦ ἔκδοσιν, καθὸ ὑπισχνουμένου βεβαίαν καὶ μεγίστην ὠφέλειαν εἰς τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀκριβῆ ἐκμάθησιν τῆς Γαλλικῆς.

Ἕτερον χειρόγραφον δεόμενον συντόνου προνοίας εἶναι τὸ τοῦ μακαρίτου Ζαβίρα ἱστοριογράφημα περὶ τῶν ἀπὸ ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1720 ἀκμασάντων λογίων τῆς Ἑλλάδος ἀνδρῶν. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο πεπαλαιωμένον καὶ παρεσπαραγμένον ὡς ἐκ τῆς σκαιᾶς αὐτοῦ χρήσεως δεῖται ταχίστης βοηθείας, ἵνα διασωθῇ ἀπὸ τῆς ἀπειλούσης αὐτὸ καταστροφῆς. Τρίτον τέλος χειρόγραφον παρίσταται παλίμψηστόν τι εἰς μικρὸν 8ον, δωρηθὲν οὐ πρὸ πολλοῦ παρὰ τοῦ σεβασμιωτάτου Κυρίου Κυρίλλου τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐξάρχου τοῦ Παναγίου Τάφου, οὗ τινος ἡ προσήκουσα ἔρευνα δύναται ἐπικυρῶσαι τὴν ἔκ τινων ὅρων καὶ φράσεων γεννηθεῖσαν εἰκασίαν ὅτι ὑπεστρωμένην φέρει τὴν περὶ ζώων γενέσεως πραγματείαν τοῦ Ἀριστοτέλους.

Ἠσπάσθημεν ἄσμενοι τὰς πρὸς διάδοσιν τῶν πολυτίμων τούτων χειρογράφων προνοητικὰς τοῦ Κ. Ἐφόρου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης σκέψεις, καὶ ἐσπεύσαμεν νὰ τὰς ὑποβάλωμεν εἰς τὴν Ἀκαδημαϊκὴν Σύγκλητον, ἥτις, πρὶν ἀποφασίσῃ περὶ τῆς διὰ τοῦ

τύπου ἐκδόσεως τῶν δύο πρώτων χειρογράφων καὶ τοῦ ληπτέου μέτρου περὶ τοῦ τελευταίου, διώρισε πρὸς ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως καὶ τῆς φιλολογικῆς ἀξίας αὐτῶν δύο ἐπιτροπάς, τὴν μὲν ἐκ τῶν Κυρίων Φιλίππου Ἰωάννου, κοσμήτορος τότε τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, Γεωργίου Οἰκονομίδου, καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς ἐν τῷ Α΄ τῶν Ἀθηνῶν Γυμνασίῳ, καὶ Εἰρηναίου Ἀσωπίου, διακρινομένου ἰδίως διὰ τὰς περὶ τὴν Γαλλικὴν φιλολογίαν βαθείας αὐτοῦ γνώσεις, ἵνα ἐξετάσαντες ἐπισταμένως τὸ λεξικὸν ἐκθέσωσι τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἀξίας καὶ τοῦ χρησίμου τῆς διὰ τοῦ τύπου αὐτοῦ ἐκδόσεως· ἑτέραν δὲ συγκειμένην ἐκ τῶν ἀξιοτίμων ΚΚ. Φιλίππου Ἰωάννου, Στεφάνου Κουμανούδη, καὶ Εὐθυμίου Καστόρχη, ἵνα ἐξετάσαντες περὶ τῆς ἀξίας τοῦ τε ἱστοριογραφήματος τοῦ Ζαβίρα καὶ τοῦ παλιμψήστου ἀναφέρωσι περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἡ πανεπιστημιακὴ βιβλιοθήκη ηὐξήθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δι' οὐκ ὀλίγων προσφορῶν.

Καὶ πρῶτον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἀοιδίμου ἱεράρχου Μαζαράκη ἔπεμψαν τὴν διὰ διαθήκης αὐτοῦ κληροδοτηθεῖσαν τῷ Πανεπιστημίῳ βιβλιοθήκην του συνισταμένην εἰς 4 κιβώτια.

Ὁ φιλέλλην Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς σχολῆς Κ. Αἰμίλιος Βυρνοὺφ προσήνεγκε τὸ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας πλῆρες νέων ἐπόψεων καὶ κρίσεων δίτομον σύγγραμμά του.

Ὁ πολυμαθὴς καὶ ἀκάματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ προστάτης Κ. Ἔκγερος, τὴν περὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἀρτίως δημοσιευθεῖσαν δίτομον πραγματείαν του, ἐπιγραφομένην L'Hellénisme en France, leçons sur l'influence des études grecques dans le développement de la langue et de la littérature françaises.

Ἡ Ἀκαδημία τῆς Πετρουπόλεως, 14 πανεπιστημιακὰς διατριβὰς τοῦ 1868.

Τὸ πανεπιστήμιον Δορπάτης 25, τὸ τῆς Βρεσλαυΐας 53, τὸ τῆς Ῥοστόκης 2, τὸ τοῦ Γρὰτζ 2, ἡ ἐν Ἀμβούργῳ δημοσία βιβλιοθήκη 4.

Ἡ ἐν Βομβάῃ Β. ἀσιατικὴ ἑταιρία ἐννέα τόμους τῆς ἐφημερίδος τῆς Βομβάης τοῦ 1867 καὶ 1868.

Ὁ ἐν ταῖς Βορείοις Ὁμοσπόνδοις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς Σμιθσώνειος σύλλογος πέντε ἰατρικὰ καὶ χειρουργικὰ συγγράμματα.

Ὁ κ. Γ. Μαρκορᾶς ἁ. τὸ περὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος Κερκύρας γαλλιστί.

6΄. Αἱ κατὰ τῆς μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ΣΜΘ΄. νόμου ἀπόπειραι.

Τὸ μοναστικὸν τάγμα (1649—1725) διατριβὴ τοῦ ἱερέως Γορτσακώφ.

Ὁ κ. Ν. Φιλαδελφεὺς, Συναξαριστὴν τῶν 12 μηνῶν τόμ. 2.

Ὁ Χρ. Ν. Φιλαδελφεὺς, τὰ ναυτικὰ ὑπὸ Α. Ὀρλάνδου.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, τρεῖς λογοδοσίας τοῦ συμβουλίου αὐτῆς.

Ὁ κ. Πολύχρονος, τὴν μετάφρασιν τῆς περὶ τοῦ ποιν. δικαίου πραγματείας τοῦ Ῥώση.

Τὸ κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου, τὸ Κανονικὸν Δίκαιον 1868.

Ὁ κ. Α. Μεταξᾶς, στοιχεῖα ποιν. Δικαίου.

Ἡ πρυτανεία καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου, διάφορα κατὰ τὸν κατάλογον.

Τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἔγγραφα διπλωματικὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ῥῆξιν τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας σχέσεων καὶ τὰ ἐφορῶντα εἰς τὴν ἐν Παρισίοις σύνοδον περὶ τῆς ἑλλοτουρκικῆς διαφορᾶς

Γεωγραφίαν Ἑλλάδος ὑπὸ Utting ἐκ Κοπεγχάγης.

Ὁ κ. Σ. Π. Λάμπρος, βίον Γ. Ζαλακώστα.

Ὁ κ. Ἀν. Κ. Παπαζαφειρόπουλος περὶ στατοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ φιλολογικὸς σύλλογος Παρνασσὸς λογοδοσία τοῦ 1869.

Ὁ κ. Γ. Καραμήτσας ἐγχειρίδιον εἰδικῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ κ. Σχλιεναόυν, Ἰθάκη, Πελοπόννησος, Τρῳάς. Βασματσίδης, ἡ Μακεδονία καὶ οἱ Μακεδόνες.

Ὁ κ. Δ. Στροῦμπος περὶ ἀέρος καὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ.

Ὁ κ. Λαμπρύλλος, ὁ χωρισμὸς τῶν δύο στοιχείων τοῦ Χριστιανικοῦ καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ.

Ὁ κ. Σ. Κολιάτσος, διευθυντὴς τῆς Ῥιζαρείου σχολῆς, λόγον αὐτοῦ ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Π. Καλεβρᾶς ἱστορίαν τῶν διαφόρων θρησκευμάτων.

Ὁ κ. Ν. Δραγούμης, Πανδώρας τόμον 19, καὶ δύο ἀντίτυπα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκποιηθέντος Ἐγκολπίου τοῦ ἐργατικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Ν. Β. Νάκης, Βίους Κορνηλίου Νέπωτος, μετάφρασις Βερναρδάκη.

Σύνοψιν ἱστορίας ἑλλ. ἐπαναστάσεως ὑπὸ Δ. Παπαῤῥηγοπούλου.

Emendationes Livianæ ὑπὸ Ἀλάνου.

Α. Δόσιος, συλλογὴ νόμων διαταγμ. κανονισμῶν καὶ ἐγκυκλίων, καὶ πίναξ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ 1865.

Ὁ κ. Πῶπ, πρόξενος ἐν Σάμῳ, χειρόγραφον μετὰ χάρτου γεωργραφικοῦ τῆς Βονίτζης.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὴ ἑταιρία, περίοδον 6΄ τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς.

Ὁ κ. Γούδας τὸν ἁ. τόμ. Βίων παραλλήλων.

Ὁ Κ. Α. Μελᾶς, Ὁ Χριστόφορος.

Ἡ Κ. Ἑλένη Λευκίου, Μενίνσκη γραμματικὴν Τουρκικήν.

Σουηχὶ βέης μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρ. Κατάλογον νομισμάτων Παρθικῶν καὶ τῆς Συρίας, τουρκιστὶ καλούμενον τεκμιλὲτ ἀλ ἀπὶρ, (συμπλήρωσις τῶν μυστηρίων).

Ὁ Κ. Δ.Α.Ζαμπακὸς 100 ἀντίτυπα τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ νευρικῶν συφιλιτικῶν παθήσεων σύγγραμμα στεφθὲν ὑπὸ τῆς αὐτοκρ. Ἀκαδημίας τῆς Ἰατρικῆς κατὰ τὸν διαγωνισμὸν Σιβριὲν τοῦ 1859, ἵνα δοθῶσι δωρεὰν τοῖς εὐδοκιμοῦσι φοιτηταῖς τῆς Ἰατρικῆς, ὑποσχεθεὶς νὰ πέμψῃ καὶ ἕτερα ἀντίτυπα ἂν ἀναφανῇ ἡ ἀνάγκη.

Ἐκτὸς τούτων ἠγοράσθησαν ἐγκρίσει τῶν ἐπὶ τούτῳ συστημένων ἐπιτροπῶν, διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις βιβλιοπώλου Κ. Βίλβεργ, νεώτατα συγγράμματα διὰ τὴν Θεολογικὴν, Φιλοσοφικὴν, Νομικὴν, καὶ Ἰατρικὴν Σχολὴν 196 τὸν ἀριθμὸν εἰς τόμους 295, ὡς καὶ τὰ συνήθη περιοδικὰ τὸν ἀρ. 72, γενικὰ μὲν 10, φιλολογικὰ δὲ 26, ἰατρικὰ 24, θεολογικὰ 8, καὶ νομικὰ 4, διαπανηθεισῶν εἰς ταῦτα πάντα δ. 5,707,5.

Γ. ΦΥΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. Ἐφόρου τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου εὐχαρίστως θέλουσιν ἴδει οἱ φίλοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τὴν προϊοῦσαν αὔξησιν τῶν πολυτίμων αὐτοῦ συλλογῶν, καὶ τὸ φιλότιμον πνεῦμα, ὑφ' οὗ ἐμπνεόμενοι οἱ ἁπανταχοῦ φυσιοδίφαι ὁμογενεῖς τε καὶ ξένοι ἁμιλλῶνται πρὸς πλουτισμὸν αὐτοῦ.

Ὁ Κ. Δημοσθένης Μητζάκης, διατελέσας ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Σουὲζ, ὁ δι' ἀλλεπαλλήλων αὐτοῦ ἀποτελεσματικῶν ἐνεργειῶν ἀψευδῆ τῆς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Πανεστήμιον στοργῆς δοὺς τεκμήρια, ἔπεμψεν ἡμῖν διὰ τῆς ἀπὸ 18/30 Ἰουλίου 1869 ἐπιστολῆς αὐτοῦ καὶ μέσον τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Ἀναστασίου Καλοῦ κιβώτιον περιέχον 540 φυσιογραφικὰ ἀντικείμενα, συνιστάμενα εἰς ἰχθῦς, ζωόφυτα ἀπολιθωμένα, κοράλια, μαλάκια, ἀκτινωτὰ, ἀμορφόζωα, ἅπαντα προϊόντα τῆς Ἐρυθρᾶς, τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τῆς Σηρικῆς θαλάσσης, ὑποσχεθεὶς νὰ πέμψῃ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν καὶ συλλογὴν ἐντόμων τῆς Κίνας.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐπλήρωσε κενὸν ἐπαισθητὸν τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου, ὅπερ διὰ τὰ διακρίνοντα τοὺς ἁπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης διεσπαρμένους Ἕλληνας προξένους καὶ ὑποπροξένους αἰσθήματα ἑλληνικῆς φιλοτιμίας καὶ πατριωτισμοῦ, ἐλπίζεται ταχέως νὰ ἐξισωθῇ ὡς πρὸς τὸν ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ πλοῦτον πρὸς τὰ ἀρχαιότατα τῆς Εὐρώπης φυσιογραφικὰ μουσεῖα, ἀρκεῖ νὰ πληροφορηθῶσιν οἱ ἐν ταῖς διαφόροις τῆς ἀλλοδαπῆς χώραις εἴτε χάριν δημοσίας ὑπηρεσίας, εἴτε χάριν ἐμπορίου ἑδρεύοντες ὁμογενεῖς, πόσης ἀξίας θεωροῦμεν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιστημονικῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου καὶ ἕνα ἐλάχιστα μύρμηκα ἢ ἓν κογχύλιον ἄλλης ζώνης τῆς γῆς.

Ὁ ἀξιότιμος ἔφορος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου Κ. Μητσόπουλος, πρυτανεύων τὸ ἔτος 1865, παρεκάλεσε τὸν Κ. Ἰωάννην Πίον, γυμνασιάρχην ἐν Κοπεγχάγῃ τῆς Δανίας, διατρίψαντα ἐν περίπου ἔτος ἐν Ἑλλάδι, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰς τὸ ἡμέτερον φυσιογραφικὸν μουσεῖον ἀποστολὴν ἐκ τῶν αὐτόθι εὑρισκομένων ἀνθρωπολογικῶν ἀρχαιοτήτων κατ' ἀνταλλαγὴν ὀρυκτῶν ὀστῶν τοῦ Πικερμίου τῆς Ἀττικῆς. Δι' ἔλλειψιν εὐκαιρίας πρὸς τοιαύτην ἀποστολὴν, μόλις κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1868 ἠδυνήθη ὁ κ. Πίος νὰ κατορθώσῃ κατὰ τὴν ἔφεσιν αὐτοῦ νὰ πέμψῃ διὰ τοῦ βασιλικοῦ πλοίου «Le commandeur,» διοικουμένου ὑπὸ τοῦ φιλοφρονεστάτου πλοιάρχου κ. Σχοὺλτζ, δύο συλλογὰς, τὴν μὲν ἐξ ἀνθρωπολογικῶν, τὴν δὲ ἐξ ἀρκτῴων ἀρχαιοτήτων τῶν παλαιῶν Δανῶν.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ κ. Πίου ἐσάλησαν καὶ πρὸ δύο ἐτῶν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Πανεπιστημίου διάφορα πολλοῦ λόγου ἄξια βιβλία, εἰσήχθη δὲ καὶ εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Κοπεγχάγης ἡ ἐνεστῶσα προφορὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ κατὰ τὸν ἡρωϊκὸν τῆς Κρήτης ἀγῶνα συνέστη φιλοκρητικὴ ἐπιτροπὴ, δι' ἧς ἐπέμφθησαν πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπὴν διάφορα βοηθήματα ὑπὲρ τῶν ἀπροστατεύτων Κρητικῶν οἰκογενειῶν.

Ὅθεν ἀπονέμομεν τὴν ἔκφρασιν τῆς ζωηροτάτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Κ. Πίον διὰ τὰ φιλελληνικώτατα αὐτοῦ αἰσθήματα, καὶ τὸν διαβεβαιοῦμεν ὅτι τὴν μνήμην αὐτοῦ θέλομεν διασώζει διὰ παντὸς ἀνεξίτηλον.

Ὁ Κ. Ἀλβέρτος Γωδρῆς, διατρίψας ἐνιαυτὸν ὅλον ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1860, ἐζήτησε παρὰ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως νὰ τῷ ἐπιτραπῇ νὰ ἐξορύξῃ ἐν Πικερμίῳ, χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς, διὰ τὸ ἐν Παρισίοις μουσεῖον, ὀστᾶ ὀρυκτὰ, ἐπὶ τῇ παρ' αὐτοῦ δοθείσῃ ὑποσχέσει νὰ σταλῶσιν ἔπειτα πρὸς τὸ φυσιογραφικὸν ἡμῶν μουσεῖον ἀνὰ ἓν ἐκ πάντων τῶν διπλῶν ἢ πολλαπλῶν, ὅσα ἤθελον εὑρεθῇ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, ἐκμαγεῖα δὲ ἁπάντων τῶν ἁπλῶν.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως ἐστάλησαν πρὸς τὸ φυσιογραφικὸν μουσεῖον ἕνδεκα κιβώτια παλαιοντολογικῶν ἀντικειμένων τοῦ Πικερμίου, ὧν τὰ μὲν εἶναι ὀρυκτὰ ὀστᾶ, τὰ δὲ ἐκμαγεῖα τοιούτων, πρὸς δὲ καὶ ἐκμαγεῖα τριῶν κρανίων καὶ ἑνὸς σκελετοῦ ζώων ὀρυκτῶν εὑρεθέντων εἰς ἄλλα μέρη τῆς γῆς. Ἀλλ' ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Κ. Γωδρῆ Animaux fossiles et géologie de l'Attique, ἐκδοθέντος ἐν Παρισίοις τὸ 1862, προκύπτει ὅτι

δὲν μᾶς ἐστάλησαν ἐκμαγεῖα ἁπάντων τῶν φυσιογραφικῶν ἀντικειμένων, ὅσων δὲν μᾶς ἐπέμφθησαν τὰ διπλᾶ πρωτότυπα.

Ὁ Κ. Ἔφορος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως συμπληρωθῇ ἡ διὰ τὴν ἐπιστήμην ἐν γένει καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἐξαλλοιώσεων τῆς ἡμετέρας χώρας ἰδίως τοσοῦτον ἐνδιαφέρουσα αὕτη συλλογή, καὶ ἑνούμενοι μετ' αὐτοῦ εὐχόμεθα ὡσαύτως ὅπως ὁ ἀξιότιμος διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῶν Παρισίων Κ. Chevreul εὐαρεστηθῇ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του πέμπων ἡμῖν καὶ ὅσα ἄλλα ἐκμαγεῖα τοιούτων παλαιοντολογικῶν ἀντικειμένων κατὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς πρώτης ταύτης ἀποστολῆς τυχὸν παρελείφθησαν.

Ὁ ἐν Ἐνετίᾳ διαμένων Κ. Σπυρίδων Ζαμπέλιος ἔπεμψε διὰ τοῦ αὐτόθι Ἕλληνος ὑποπροξένου Κ. Τυπάλδου Φορέστη κιβώτιον περιέχον διακόσια φυτὰ τῆς χλωρίδος τῶν Ἀπεννίνων, συλλεχθέντα μετὰ συντόνου ἐπιμελείας παρὰ τοῦ διασημοτάτου Ἰταλοῦ βοτανικοῦ Κ. Λουκιάνη· ἐκφράζομεν διὰ τοῦτο τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου πρός τε τὸν Κ. Σπυρίδωνα Ζαμπέλιον καὶ πρὸς τὸν διάσημον Καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς Κ. Λουκιάνην.

Ὁ ἐν Στοκχόλμῃ καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς Κ. Ἄνδερσων, ἔφορος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου τῆς αὐτόθι Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, σχηματίσας συλλογὴν σχεδὸν ἐντελῆ τῆς Σουηκικῆς χλωρίδος, ἐκ 1605 εἰδῶν συνισταμένην, ἀπεύθυνεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἔφορον τοῦ φυτολογικοῦ τμήματος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου ἵνα τὴν παραδώσῃ εἰς τὸ φυσιογραφικὸν μουσεῖον τοῦ Ἐθ. Πανεπιστημίου.

Τὰ φυτὰ ταῦτα ἀποτελοῦσιν, ὡς ἐκθέτει ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν συνάδελφος Κ. Ὀρφανίδης, πλήρη σχεδὸν συλλογὴν τῆς βλαστήσεως τῶν *φανερογάμων* τῆς Σκανδιναυϊκῆς χώρας καὶ ἰδίως τῆς Σουηκίας, εἴχομεν δὲ αὐτῆς ἀπόλυτον ἀνάγκην, διότι χρησιμεύει ὡς τύπος (herbier type) πολλῶν Λιναϊκῶν εἰδῶν, καὶ μέσον παραβολῆς ἀσφαλέστατον διὰ τὸν μετ' ἀκριβείας προσδιορισμὸν τῶν εἰδῶν τούτων.

Ὁ Κύριος Ν. Ἄνδερσων ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πεμφθῇ πρὸς τὸν ἐν Στοκχόλμῃ φυσιογραφικὸν μουσεῖον, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς συλλογῆς αὐτοῦ, ὁμοία ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς χλωρίδος, ἡ δὲ Πρυτανεία ἐκφράζουσα αὐτῷ τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου διὰ τὴν πολλοῦ λόγου ταύτην ἐπιστημονικὴν συναλλαγήν, ἣν ἡ πρωτοβουλία τῆς ἐν Στοκχόλμῃ Ἀκαδημίας εὐτυχῶς συνέδεσε μετὰ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, πέρυσι μὲν διὰ τῆς ὀρυκτολογικῆς ἀποστολῆς, περὶ ἧς ἀνέφερεν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ αὐτοῦ ὁ ἀξιότιμος προκάτοχός μου, ἤδη δὲ διὰ τῆς προκειμένης φυτολογικῆς συλλογῆς, διεβεβαίωσεν αὐτὸν πρὸς τούτοις, ὅτι ἐπιμελείᾳ τοῦ Κ. Ἐφόρου τοῦ φυτολογικοῦ μουσείου παρασκευάζεται τοιαύτη συλλογή, ἥτις θέλει πεμφθῆ εἰς Στοκχόλμην ἅμα συμπληρωθεῖσα.

Τὴν συλλογὴν ταύτην ἐλάβομεν διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ προξένου τῆς Ἑλλάδος Κ. Α. Ῥόζεν, ὅστις ἐφρόντισε τὴν διὰ Τεργέστης ἀποστολὴν αὐτῆς εἰς Πειραιᾶ, διὸ καὶ ἐκφράζομεν αὐτῷ ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἀκαδημ. Συγκλήτου.

Ἐὰν μετὰ τῶν προσφορῶν τούτων συνυπολογίσωμεν καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀγορασθέντα νέα περὶ τὰ 100 ἑλληνικὰ εἴδη, ἔχομεν ἐν συνόλῳ προσθήκην κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 3,273 εἰδῶν.

Αἱ δαπάναι τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου διὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς ἀγορὰν φυσιογραφικῶν ἀντικειμένων, εἰς ταρίχευσιν, διάσαξιν, διευθέτησιν, καὶ πορισμὸν τῶν ἐν γένει χρησίμων πρὸς συντήρησιν τῶν ἐναποταμιευομένων, εἰς ἀγορὰν περιγραφικῶν συγγραμμάτων, εἰς κόμιστρα καὶ ταχυδρομικά, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ καταστήματος ἀνάγκας ἀναβαίνουσιν εἰς Δραχμὰς 7,197, μὴ περιλαμβανομένης τῆς δαπάνης, ἥτις ἀπαιτεῖται εἰσέτι πρὸς πληρωμήν τινων πολυδαπάνων ἑρμαρίων ἀναγκαίων εἰς ἐγκατάταξιν συλλογῶν, παραγγελθέντων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθορᾶτε, Κύριοι, ὅτι τὸ φυτολογικὸν τμῆμα τοῦ μουσείου τελειοποιεῖται ὁσημέραι τῇ συντόνῳ τῆς ἐφορείας καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ φροντίδι καὶ ἐργασίᾳ, καὶ ἐντὸς συντομωτάτου χρόνου θέλει σχηματισθῆ ἓν τῶν πλουσιωτάτων φυτολογίων (herbarium), ἰδίως τῆς ἑλληνικῆς χλωρίδος· ὑπολείπεται δὲ πρὸς τακτοποίησιν τῆς ἐργασίας καὶ τῆς πρὸς διδασκαλίαν χρησιμοποιήσεως τῆς συλλογῆς ταύτης νὰ συνταχθῇ ὁ κανονισμὸς τοῦ τμήματος τούτου, ἔργον ὅπερ εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν κ. ἔφορον τοῦ φυτολογικοῦ τμήματος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου.

Δ'. ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ.

Τὸ ἀξιόλογον τοῦτο καὶ ἀναπόσπαστον προσάρτημα τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς σχολεῖον ἐφαρμογῆς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ παραδόσεων τῆς βοτανικῆς ἐπιστήμης, ἐπλουτίσθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διὰ διαφόρων φυτῶν ἰατρικῶν καὶ πολλῶν βοτανικῶν τύπων, ἠλλάγησαν δὲ αἱ ξύλιναι καὶ σαθραὶ ἐπιγραφαὶ διὰ νέων ἐκ πορσελάνης στηριζομένων ἐπὶ ῥάβδων σιδηρῶν.

Τέλος ηὐξήθη ἡ ἔκτασις τοῦ κήπου διὰ τῆς προσλήψεως τριῶν περίπου στρεμμάτων γῆς.

Τὸ κατάστημα τοῦτο τελεῖ εἰς σχέσεις μετὰ πολλῶν βοτανικῶν κήπων, ἐν δ' αὐτῷ τελοῦνται κατὰ τὸ ἔαρ πρακτικαὶ παραδόσεις, πρὸς ὧν τὴν τακτοποίησιν παρασκευάζεται ὑπὸ τοῦ κ. ἐφόρου τοῦ βοτανικοῦ κήπου νέος κανονισμός.

Ε'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Ἡ νομισματικὴ ἡμῶν συλλογὴ πλουτισθεῖσα πρῶτον διὰ τῶν προσφορῶν διαφόρων ὁμογενῶν, εἶτα διὰ τῆς πλουσίας συλλογῆς ἣν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐδωρήσατο εἰς τὸ νομισματικὸν μουσεῖον, καὶ τέλος διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Ἀλεξάνδρου Μουρούζη διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἡμετέρου μουσείου ἀγορασθείσης πλουσίας καὶ ὅλως εἰδικῆς συλλογῆς τῶν νομισμάτων τῶν Ἰονίων νήσων, ηὔξησε καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ προσφορῶν τινων, ἰδίως τοῦ φιλέλληνος καθηγητοῦ τοῦ ἐν Πέστῃ τῆς Οὐγγαρίας Πανεπιστημίου κυρίου Τέλφυος, καὶ διὰ προσκτήσεως νεωτέρων νομισμάτων, ἅτινα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Ἰονίου νομισματικῆς συλλογῆς ἐνέκρινεν ἡ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος ν' ἀγορασθῶσι παρὰ τοῦ κυρίου Παύλου Λάμπρου.

Ὁ κατάλογος τῆς εἰδικῆς Ἰονίου νομισματικῆς συλλογῆς, ὃν ὁ ἀξιότιμος προκάτοχός μου ἔσχε τὴν ἀρίστην ἰδέαν νὰ δημοσιεύσῃ, ἀποπερατωθεὶς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου ἐπέμφθη πρὸς τὰ κυριώτερα μουσεῖα καὶ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς· ἐδόθη δὲ καὶ πρὸς τοὺς περὶ τὴν νομισματικὴν ἀσχολουμένους Ἕλληνάς τε καὶ ἀλλοδαποὺς, μεθ' ὧν ἐτέθη οὕτως εἰς σχέσιν τὸ ἡμέτερον νομισματικὸν μουσεῖον,

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἔτυχε πανταχοῦ ἀρίστης δεξιώσεως παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις κριταῖς. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐρωτᾷ μάλιστα διατί δὲν ἐκτείνομεν τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰς ἅπασαν τὴν ἡμετέραν νομισματικὴν συλλογὴν, ἐν ᾗ βεβαίως οὐκ ὀλίγα πρωτότυπα ἢ ἀνέκδοτα νομίσματα ὑπάρχουσι. Τοιαύτη ἔκδοσις τίθησιν εἰς χεῖρας τοῦ κοινοῦ τὴν ἄλλως ἐν σιδηραῖς κιγκλίσι καθειργμένην συλλογὴν, ἣν ὀλίγοι τῶν ἐν Ἀθήναις δύνανται νὰ καυχηθῶσιν, οὐχὶ ὅτι ἐμελέτησαν, ἀλλ' ὅτι κἂν εἶδον. Ὁ λόγος, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν νομισμάτων τούτων εἶναι γνωστὰ εἰς τοὺς μεμυημένους, δὲν ἀρκεῖ νὰ δικαιολογήσῃ ὅτι δὲν δημοσιεύονται ἵνα μὴ μένωσιν ἄγνωστα καὶ εἰς τοὺς ἀμυήτους· τοιούτων μυστηρίων ἡ φανέρωσις εἶναι ἀξιέπαινος, εἶναι ὅρος ἀναπόφευκτος τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν κοινωνιῶν· ἐνῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν ἀπαντῶνται ἄφθονα τοιαῦτα περὶ τῶν νομισμάτων τῶν ἡμετέρων μάλιστα προγόνων συγγράμματα, εἶναι λυπηρὸν μόνον ἡμεῖς ν' ἀναζητῶμεν εἰς τὰς ξένας γλώσσας τὸ ἀξιόλογον τοῦτο μέρος τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Φρονῶν λοιπὸν ὅτι τοιοῦτον ἔργον θέλει τιμήσει τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον, καὶ συντελέσει εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ κοινὰς καὶ ἐν Ἑλλάδι τὰς περὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ῥωμαϊκῆς νομισματικῆς γνώσεις, εὔχομαι ἵνα ἀνατεθῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὸν ἐπαξίως ἐπεξεργασθέντα τὸ πρῶτον τοῦτο δοκίμιον νομισματογνώμονα τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν ἀκάματον Κ. Ποστολάκαν.

ς'. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Πρὸς τακτοποίησιν τῆς πολυδαπάνου καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς χειρουργίας τοσοῦτον πολυτίμου συλλογῆς τῶν τέως διεσπαρμένων χειρουργικῶν ὀργάνων, ἐθέσαμεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀξιοτίμου ἡμῶν συναδέλφου, τοῦ καθηγητοῦ τῆς χειρουργίας Κ. Ἀρεταίου, ἓν δωμάτιον, ἐν ᾧ, ἐκτὸς τοῦ ἀγορασθέντος πέρυσιν ἀνδρεικέλου, ἐτοποθετήθησαν καὶ τρία πρὸς φύλαξιν τῶν ὀργάνων τούτων κατασκευασθέντα κομψὰ καὶ κατάλληλα ἑρμάρια. Ἐντὸς αὐτῶν κατέταξεν ἤδη ὁ Κ. Ἀρεταῖος τὰ πρότερον δι' ἔλλειψιν τοιούτου ἰδιαιτέρου δωματίου παρ' αὐτῷ φυλασσόμενα χειρουργικὰ ὄργανα· Ἐλήφθησαν ὡσαύτως παρὰ τοῦ μακαρίτου Ι. Ὀλυμπίου ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τὸ μέρος τῶν χειρουργικῶν ὀργάνων, ἅτινα πρὸ ἐτῶν εἶχε παραλάβει πρὸς φύλαξιν ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν φοιτητῶν, ὁ Κ. Ἀρεταῖος ἠσχολήθη εἰς τὸ νὰ προσαρτήσῃ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὀργάνων τούτων πινακίδιον, ἐφ' οὗ γέγραπται τὸ ὄνομα καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ὀργάνου, ἀσχολεῖται δὲ ἤδη εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν τῶν ὀργάνων τούτων κατὰ ἐγχειρίσεις, καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας ταύτης θέλει καταρτίσει τὸν γενικὸν κατάλογον ἁπάντων τῶν ὀργάνων καὶ μηχανημάτων.

Δυστυχῶς, ὡς παρατηρεῖ ὁ Κ. Ἀρεταῖος, πολλὰ τῶν ὀργάνων τῆς παρὰ τῷ Κ. Ὀλυμπίῳ φυλασσομένης πρότερον συλλογῆς κατεστράφησαν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, οἷα τὰ ἐκ κόμμεως ἐλαστικοῦ κατεσκευασμένα, ἕτερα δὲ ἀπωλέσθησαν ἢ ἐκ τῆς χρονιότητος ἐφθάρησαν.

Ἐπίσης πλεῖστα τῶν ὀργάνων τῆς συλλογῆς ταύτης, ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κυρίου Σίνα δωρηθέντων, εὕρηνται εἰς χειρίστην κατάστασιν καὶ καθίστανται σχεδὸν ἄχρηστα ὡς ἐκ τῆς ἐπικαθημένης σκωρίας· θεωρεῖ δὲ ἄφευκτον τὴν εἰς Παρισίους ἀποστολὴν αὐτῶν πρὸς καθαρισμὸν καὶ διόρθωσιν, πρὸς ὃ φρονεῖ ὅτι δὲν θέλουσι δαπανηθῆ ὑπὲρ τὰ 300 φράγκα.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἠγοράσθησαν χειρουργικὰ ὄργανα ἐκ τῆς πρὸς διδασκαλίαν πιστώσεως τοῦ μαθήματος τοῦ κ. Ἀρεταίου ἀντὶ δρ. 151,20. Ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ὀλυμπίου ἠγοράσθησαν τὰ ἐν παραρτήματι ὑπὸ στοιχ. ΙΒ σημειούμενα ὄργανα ἀντὶ δραχ. 780,46.

Ζ'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Διάφορα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα, ἰδίως Αἰγυπτιακὰ, δωρηθέντα πρὸ καιροῦ παρὰ τοῦ φιλέλληνος κ. Ἰωσὴφ Σακακκίνη, τῆς κυρίας Μελίσσης χήρας Π. Δημητρακαράκου, καὶ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ

προξένου τέως τῆς Ἑλλάδος κ. Ζυγομαλᾶ, εὑρισκόμενα ἄλλοτε ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, εἶχεν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τὴν 13 Ἰανουαρίου 1868 νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἑταιρίαν ἵνα κατατεθῶσιν ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ μουσείῳ, μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ διαφόρους καιροὺς καταταχθεισῶν λοιπῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Πανεπιστημίου.

Ταῦτα πάντα, ὡς καὶ ἕτερα τρία ἐκ Κίου προερχόμενα, παρελήφθησαν παρὰ τοῦ γραμματέως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας καὶ κατετέθησαν ἐν ταῖς οἰκείαις θέσεσι, καθ' ὃν τρόπον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαιότητες τοῦ Πανεπιστημίου αἱ κατὰ διαφόρους καιροὺς αὐτόθι παρακατατεθεῖσαι.

Ἐλήφθη δὲ πρόνοια ὥστε ἡ καταγραφὴ αὐτῶν ἐν τοῖς εἰδικοῖς καταλόγοις τῆς ἑταιρίας νὰ γίνεται μετὰ τῆς σημειώσεως ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ὅπερ γράφεται ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν κολλωμένων δελτίων. Διὰ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης τῶν ἀρχαίων ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ χώρῳ θέλουσι ταῦτα ἀφ' ἑνὸς χρησιμεύει πλειότερον εἰς τοὺς ἀρχαιολογοῦντας, διατηρουμένων ὅμως πάντοτε ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐπ' αὐτῶν δικαιωμάτων τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπαραλλάκτως ὡς γίνεται καὶ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν συγχώνευσιν τῶν δύο βιβλιοθηκῶν.

Η'. ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ.

Ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου κ. Ἰουλίου Σμιθίου, ὁ ἀναπληρῶν αὐτὸν ἀστρονόμος καὶ ὑφηγητὴς κ. Κοκκίδης ἐξέθετο τὰς ἐργασίας, αἵτινες ἐνηργήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν τῷ ἀστεροσκοπείῳ.

Ἐκτὸς δὲ τῶν σεληνογραφικῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Σμιθίου, ὁ κ. Κοκκίδης ἀπεπεράτωσε τοὺς περὶ τοῦ περιοδικοῦ κομήτου πρώτου τῶν τοῦ 1858 ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ, ὧν ἡ δημοσίευσις θέλει εἶσθαι οὐ σμικρὰ κατάκτησις διὰ τὴν ἐπιστήμην.

Ἐπίσης ἐγένετο καὶ ἐφέτος εἰς τὸ Ἀεροσκοπεῖον ἀκριβὴς ἀναγραφὴ τῶν τε μετεωρολογικῶν φαινομένων, ὡς καὶ τῶν σεισμῶν, ἅτινα ἀνακοινούμενα διαρκῶς πρὸς διαφόρους ἀκαδημίας καὶ ἀστεροσκοπεῖα τῆς Εὐρώπης, τῆς Αὐστραλίας, καὶ τῆς Ἀμερικῆς διατηροῦσιν ἀκμαίας τὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου ἐπιστημονικὰς σχέσεις.

Θ'. ΑΣΤΥΚΛΙΝΙΚΗ.

Εἰς τὸ καὶ μεταξὺ τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ μεταξὺ τῶν πρακτικῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων εὐλόγως τὴν πρώτην κατέχον θέσιν τοῦτο καθίδρυμα ᾐτήσαντο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν τῆς ἐπιστήμης συνδρομὴν, καὶ προσήνεγκον τὴν εἰς τὴν ἐν αὐτῇ διδασκαλίαν χρησιμωτάτην παθολογικὴν ἑαυτῶν κατάστασιν 3,162 ἀσθενεῖς, ἐκτὸς τῶν δι' ἁπλῆν συμβουλὴν προσελθόντων καὶ διὰ τοῦτο μὴ καταγραφομένων εἰς τὰ τοῦ καταστήματος βιβλία.

Ἐκ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Ἀστυκλινικῆς ἐγγραφέντων 24 διδακτόρων, 18 συμπληρώσαντες τὸν ἐν αὐτῇ τῇ ἀσκήσεως νενομισμένον χρόνον καὶ εὐδοκίμως τὰς πρακτικὰς ὑποστάντες ἐξετάσεις, ἔτυχον τῆς ἀδείας τοῦ μετέρχεσθαι τὴν ἰατρικὴν ἐν Ἑλλάδι, 3 μετέβησαν πρὸς ἐξάσκησιν εἰς Γερμανίαν, 3 διέκοψαν τὴν φοίτησιν μεταβάντες ἕνεκα οἰκογενειακῶν λόγων εἰς τὴν πατρίδα των, δύο δὲ διακόψαντες τὴν φοίτησιν αὐτῶν κατὰ τὸ 1866, προσελθόντες κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ συμπληρώσαντες αὐτὴν, ἔλαβον τὴν νενομισμένην ἄδειαν.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐδιπλασιάσθη σχεδὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἀστυκλινικῆς ἐτησίως ἐγγραφομένων διδακτόρων, ἀναβὰς εἰς 115.

Ι'. ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΝ.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔλαβον χώραν ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ 38 τοκετοὶ μὲ φυσιολογικὴν δίοδον καὶ εὐνοϊκὴν τὸ πλεῖστον ἔκβασιν διά τε τὰς τεκούσας καὶ τὰ τεχθέντα, ὧν εἰκοσιδύο ἄῤῥενα καὶ δεκαὲξ θήλεα.

Ἐφοίτησαν δὲ τὸ ἔτος τοῦτο 35 μαθήτριαι, ἐξ ὧν ἀπελύθησαν τριάκοντα λαβοῦσαι τὸ νενομισμένον ἀπολυτήριον· ὑποστᾶσαι δὲ ἅπασαι εὐδοκίμως, πλὴν τριῶν, τὰς ἐνώπιον τοῦ Ἰατροσυνεδρίου ἐξετάσεις ἔλαβον τὴν ἀπόλυτον ἄδειαν τοῦ μαιεύειν, τρεῖς δὲ περιωρισμένην.

Αἱ παραδόσεις τῆς μαιευτικῆς ἐγένοντο τακτικώτατα καθ' ὅλον τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, αἱ δὲ πρακτικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητριῶν δὲν διεκόπησαν οὔτε κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν.

Ἀντὶ τῶν 500 δραχμῶν τῆς ἐτησίας χορηγήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου ἠγοράσθησαν διάφορα ἔπιπλα, σκεύη, καὶ ἐνδύματα ἀναγκαιότατα εἰς τὸ κατάστημα, καὶ θεραπεύοντα ἐλάχιστον μέρος τῆς πραγματικῶς ὑφισταμένης ἀνάγκης.

ΙΑ'. ΟΦΘΑΜΙΑΤΡΕΙΟΝ.

Ἡ εἰδικότης τοῦ παρ' ἡμῖν ὀφθαλμιατρείου εἴλκυσε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην διεύθυνσιν τοῦ ἀξιοτίμου ἡμῶν συναδέλφου Κ. Ἀνδρέου Ἀναγνωστάκη, οὐ σμικρὸν ἀριθμὸν ἀσθενῶν ἡμεδαπῶν τε καὶ ἀλλοδαπῶν. Οὕτως ἐκ μὲν τῶν Ἀθηνῶν προσῆλθον ἀσθενεῖς 83

Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν	200
Ἐκ τῆς ἔξω Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς	309
ὁμοῦ	592

Ἐξ ὧν ἐνοσηλεύθησαν ἐν τῷ καταστήματι 90, 47 μὲν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, 43 δὲ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τῆς ἔξω Ἑλλάδος.

Τὰς λοιπὰς εἰδικωτέρας λεπτομερείας θέλουσιν εὕρει οἱ ἐπιστήμονες ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. Διευθυντοῦ τοῦ ὀφθαλμιατρείου.

ΙΒ'. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ.

Δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ τῆς ά. Φεβρουαρίου 1869 ὁ Κ. Γ. Ζαβιτσάνος, καθηγητὴς τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, παριστῶν τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου, σύμφωνα μὲ τὰ ὀργανικὰ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου διατάγματα, ἐζήτει χῶρον ἐντὸς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πίστωσιν ἐκ δρ. 4,000 διὰ τὴν πρώτην διασκευὴν καὶ ἐφοδίασιν τοῦ ὁποίου προετίθετο νὰ ὀργανίσῃ φροντιστηρίου, προωρισμένου οὐ μόνον πρὸς παρασκευὴν τῆς πειραματικῆς διδασκαλίας τῶν φαρμακευτικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς πρακτικὴν ἄσκησιν τῶν τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου φοιτητῶν.

Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀξίας πάσης προσοχῆς ταύτας παρατηρήσεις τοῦ Κ. Ζαβιτσάνου, ἐψηφίσατο ποσὸν 4,000 δραχμῶν, καὶ παρεχώρησε πρὸς σύστασιν τοῦ φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου τὰ βορειανατολικὰ ὑπόγεια δωμάτια τοῦ Πανεπιστημίου, ἅτινα, καί τοι κάθυγρα καὶ μὴ φωτιζόμενα ἀποχρώντως, διεσκευάσθησαν ὅμως εἰς τρόπον, ὥστε δεκαπέντε δύνανται ἀνέτως νὰ ἐργάζωνται ἐν αὐτοῖς.

Πρὸς τὴν διασκευὴν τῶν δωματίων καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων τραπεζῶν, ἑρμαρίων κλ. ἐδαπανήθησαν δραχ. 1,256, ἡ δὲ τῶν ὀργάνων καὶ συσκευῶν ἀγορὰ ἐγένετο μετὰ πλείστης ὅσης φειδοῦς. Ἀλλὰ πρὸς καταρτισμὸν φροντιστηρίου περιέχοντος οὐχὶ συσκευὰς πολυτελείας, ἀλλὰ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ὄργανα, δὲν ἐπήρκεσε τὸ ἐκ τῶν δραχ. 4,000 ὑπολειφθὲν ποσὸν τῶν δραχ. 2,744, καὶ ἀπόκειται εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχόν μου νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Ἀκαδημαϊκὴν Σύγκλητον τὴν συμπλήρωσιν τῆς πρὸς τὴν ἀπόλυτον ταύτην ἀνάγκην ἀναποφεύκτου ἔτι πιστώσεως.

Ὁ Κ. Γ. Ζαβιτσάνος, κομίσας ἐξ Εὐρώπης τὰ διὰ τὴν χημοφαρμακευτικὴν συλλογὴν χρήσιμα ἀγγεῖα, ὡς καὶ εἴδη τινὰ χημικῶν φαρμάκων, προϊόντων τῆς βιομηχανίας ἢ εἰς τὸ ἐμπόριον εἰδικῶς εὑρισκομένων, ὑπόσχεται νὰ κατασκευάσῃ τὰ λοιπὰ ἐν τῷ χημείῳ τοῦ φροντιστηρίου, ἔνθα ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θέλει εὑρίσκεται πληρεστάτη συλλογὴ πάντων τῶν χημικῶν φαρμάκων κατὰ τοὺς νόμους τῆς τέχνης παρεσκευασμένων καὶ χρησιμευόντων ὡς τύπος τῆς γνησιότητος καὶ καθαριότητος. Τὴν σήμερον ἡ φαρμακευτικὴ συλλογὴ περιέχει περὶ τὰ 300 εἴδη.

ΙΓ'. ΧΗΜΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΜΕΙΟΝ.

Πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίου χημείου ἀπῃτεῖτο μέρος εὐρύχωρον καὶ ἱκανῶς μεμακρυσμένον ἀπὸ τοῦ καταστήματος τοῦ Πανεπιστημίου, ὥστε αἱ ἐν αὐτῷ χημικαὶ ἐργασίαι νὰ μὴ ἐκθέτωσι τὴν ἀκρόπολιν ταύτην τῶν Μουσῶν, περιέχουσαν τοσαύτας πολυτίμους δυσαναπληρώτους συλλογὰς, εἰς κινδύνους δυναμένους νὰ καταστρέψωσιν ἐν ἀκαρεῖ ὅ,τι ἐπὶ 32 ὅλα ἔτη διὰ κόπου καὶ μόχθου, χάρις εἰς τὴν φιλότιμον μεγαλοδωρίαν τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν, συνεκεντρώσαμεν, καὶ οὐ πλεῖστα ἰδίως συγγράμματα ἢ ἀρχαῖα νομίσματα ἔχουσιν ἀξίαν ἀναντικατάστατον.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως ἰδίου χημείου καὶ ἰδίου ἀνατομείου, οὐχ ἧττον ἀναποφεύκτου σήμερον, ἐπρότεινα τὴν ἀγορὰν γηπέδου, ὃ καὶ ἐνέκρινεν ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος, ἀλλὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην δὲν ἠδυνήθην νὰ πραγματοποιήσω διὰ τὰς μεγάλας τιμάς, ἃς οἱ κάτοχοι τῶν πρὸς τὸν μνησθέντα σκοπὸν καταλλήλων γηπέδων, μὴ μακρὰν τοῦ Πανεπιστημίου κειμένων, ἐζήτουν. Ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου ἐστάθη εὐτυχέστερος ἐμοῦ, κατορθώσας ν' ἀγορασθῇ πρὸς τὸν διαληφθέντα σκοπὸν γήπεδον ἐκ πήχεων 4,500 περίπου εἰς εὔλογον τιμήν. Ἐντὸς τοῦ γηπέδου τούτου δύνανται ν' ἀνεγερθῶσιν ἀμφότερα τὰ μνησθέντα ἀπολύτως ἀναγκαῖα καταστήματα, τὸ ἀνατομεῖον καὶ τὸ χημεῖον. Καὶ ἐπειδὴ τοιαῦται δαπάναι, δι' ὧν ἐξυπηρετεῖται ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστήμης, προφυλάσσεται ἀφ' ἑτέρου τὸ κεντρικὸν οἰκοδόμημα ἀπὸ τοὺς ἐπιγείους κεραυνοὺς, οὓς ὁ εὐφυὴς προκάτοχός μου ὀρθῶς ἐθεώρησε μᾶλλον ἐπιφόβους μετὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀλεξικεραύνων, παρεκάλεσα τὸν Κύριον Δ. Καυτανζόγλουν, ἵνα συμπράττοντος καὶ τοῦ Κ. Τσίλλερ, παρασκευάσωσι σχεδιόγραμμα, ὅπερ παρεσκευάσθη ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀόκνου Κ. Τσίλλερ, ὥστε δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου διαδόχου μου ἡ ἔγκρισις τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκοδομῆς.

Πέποιθα δὲ, ὅτι τὰ χρηματικὰ μέσα δὲν θέλουσιν ὑστερήσει, διότι τὸ Πανεπιστήμιον, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ἐθνωφελῆ τῆς Ἑλλάδος ἱδρύματα, ἔχουσιν ἀφανῆ τινα πρόσοδον, ἀνεξάντλητον ὡς ὁ πατριωτισμὸς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατριβόντων γνησίων τῆς πατρίδος τέκνων.

Μετὰ τὴν ἀκριβῆ ταύτην ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων μοι, ἓν προσφιλὲς καθῆκον μοὶ ὑπολείπεται εἰσέτι, ν' ἀπονείμω πανδήμως τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἀξιότιμον καὶ ἀρχαῖον τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου γραμματέα κ. Γ. Δοκὸν, μεθ' οὗ πρὸ τριακονταετίας συνεργασθεὶς, πρῶτον μὲν εἰς πραγματοποίησιν τῆς διὰ συνδρομῶν τῶν ἁπανταχοῦ Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων ἀνεγέρσεως τοῦ Πανεπιστημίου, εἶτα δὲ καὶ ὡς λαβὼν τὴν τιμὴν νὰ διατελέσω δεύτερος ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως αὐτοῦ πρύτα-

νις, κατά τι μόνον πολιώτερον αὐτὸν σήμερον ἀνεῦρον, διακρινόμενον δὲ πάντοτε διὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ἔκτοτε φιλοπονίας καὶ τοῦ διαπύρου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Πανεπιστημίου ζήλου, οὐχ ἧττον ἢ πρὸς τοὺς κυρίους Γ. Δαμιανὸν καὶ Ἰωάννην Ἰατρίδην, τοὺς ἀληθεῖς τούτους στύλους τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἡμῶν οἰκοδομήματος, ὡς καὶ πρὸς τὸν ἀξιότιμον καὶ δραστήριον ἡμῶν λογιστὴν κ. Ἰωάννην Νικολαΐδην, διὰ τὴν ἀνελλιπῆ καὶ σύντονον ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων αὐτῶν· ἰδίως δὲ ὀφείλω νὰ μὴ παρασιωπήσω τὸ ὄνομα τοῦ ἀξιοτίμου κ. Λυσάνδρου Καυταντζόγλου, τοῦ ἐκ φιλοτίμου καὶ πατριωτικοῦ ὅλως αἰσθήματος ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν παρέχοντος τὰς ἀφιλοκερδεῖς καὶ πεφωτισμένας αὐτοῦ ἐπιστημονικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὡς ἀρχιτέκτονος αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἀντὶ πάσης ἀμοιβῆς ὀφείλομεν τὴν πάνδημον τοὐλάχιστον ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου συνελθόντες εἰς γενικὴν συνέλευσιν οἱ κύριοι καθηγηταί, τακτικοί, ἔκτακτοι, καὶ ἐπίτιμοι, ἐξελέξαντο δι' ἀπολύτου μὲν πλειονοψηφίας τρεῖς ὑποψηφίους εἰς τὸ πρυτανικὸν ἀξίωμα, τοὺς κυρίους Π. Καλλιγᾶν, Π. Παπαῤῥηγόπουλον, καὶ Π. Ῥομπότην, ἡ δὲ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ηὐηρεστήθη νὰ ἐγκρίνῃ ὡς πρύτανιν τοῦ ἀρχομένου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τὸν κ. Π. Καλλιγᾶν. Μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ πρυτάνεως, συνελθοῦσαι αἱ σχολαὶ κατ' ἰδίαν, ἐξελέξαντο ἀνὰ δύο ὑποψηφίους εἰς τὴν κοσμητείαν, ἐξ ὧν διωρίσθησαν διὰ Β. διατάγματος, ὁ κ. Π. Ῥομπότης, κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ὁ κ. Ἐμμανουὴλ Κόκκινος, τῆς Νομικῆς, ὁ κ. Μιλτιάδης Βενιζέλος, τῆς Ἰατρικῆς, καὶ ὁ κ. Βασίλειος Λάκων, τῆς Φιλοσοφικῆς. Πρὸς ἀπαρτισμὸν δὲ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἐξελέχθησαν ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν καθηγητῶν τέσσαρα αὐτῆς μέλη, οἱ Κύριοι Φίλιππος Ἰωάννου, Γ. Μακᾶς, Γ. Μπουσάκης καὶ Ἡρακλῆς Μητσόπουλος, ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ τῶν τεσσάρων Κοσμητόρων μετὰ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Ἀντιπρυτάνεως ἀποτελεῖται ἤδη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος.

Πρὶν καταβῶ ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης παραδίδων ἤδη καὶ κατὰ τύπον ἐν τῇ ἀκαδημαϊκῇ ταύτῃ ἡμῶν πανηγύρει πρὸς τὸν ἀξιότιμον, πολυμαθῆ καὶ δραστήριον διάδοχόν μου τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, δι' ἧς εἶχον πέρυσι περιβληθῆ τῇ συγκαταβατικῇ ψήφῳ τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων καὶ τῇ ὑψηλῇ θελήσει τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, ὀφείλω τελευταῖον νὰ ἐκφράσω τὴν ἰδιαιτάτην εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὰ διατελέσαντα μέλη τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου διὰ τὴν πρόφρονα καὶ ὅλως ἀδελφικὴν συνδρομὴν ἣν μοι παρέσχον κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δυσχερῶν καθηκόντων μου, νὰ εὐχηθῶ δὲ ὅπως ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου συμπληρώσῃ ὅ,τι ἡ ἐνιαύσιος διάρκεια τῆς διοικήσεώς μου ἀφῆκεν ἀτελὲς, ἀναπληρώσῃ δὲ τὰς ἐμὰς ἐλλείψεις πρὸς τελειοποίησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ὀχυρᾶς ταύτης ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἀκροπόλεως τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἥτις, διαφωτίζουσα διὰ τοῦ ἀπ' αὐτῆς ἀπαυγάζοντος ἀσβέστου τῆς παιδείας πυρσοῦ ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, προώρισται ν' ἀσφαλίσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ πατρικὴν Βασιλείαν τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Βασιλέως Γεωργίου τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ διανοητικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν ὑπεροχὴν, ἣν οὐδὲν ἄλλο τῶν ἑῴων ἐθνῶν θέλει ποτὲ δυνηθῆ νὰ τῇ διαφιλονεικήσῃ, καὶ καθ' ἧς οὔτε στρατοὶ, οὔτε στόλοι, οὔτε θωρηκτὰ ποτὲ κατισχύσουσι.

ΤΟ ΑΠΤΑΙΣΤΟΝ ΤΟΥ ΠΑΠΑ.

Τῷ Κ. Συντάκτῃ τῆς Πανδώρας.

Οἱ πλεῖστοι τῶν καθ' ἡμᾶς δημοσιογράφων, ἀναφέροντες τὸ ἀμφισβητούμενον δόγμα τῶν περὶ τὸν Πάπαν περὶ τοῦ ἀπταίστου αὐτοῦ, ὀνομάζουσιν αὐτὸ ἡμαρτημένως *ἀναμάρτητον*.

Ἀλλ' ἂς μὴ μεμφώμεθα δωρεὰν τοὺς παπιστάς· ἔχουσιν ἄλλα οὐκ ὀλίγα τὰ μεμπτέα, οὐδέποτε δὲ ὁ Πάπας εἶχε τὴν ἀξίωσιν ἀναμαρτήτου, ἐξ ἐναντίας δὲ, ἐν ᾧ κηρύττεται ἄπταιστος, αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποκαλεῖ ἐν μετριοφροσύνῃ un povero peccatore. Ἴσως οἱ γράφοντες *ἀναμάρτητον* ἐννοοῦσι τὴν λέξιν κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν αὐτῆς χρῆσιν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ νεώτεροι ὄχι μόνον δὲν ἐννοοῦμεν αὐτὴν οὕτως, ἀλλὰ καὶ τὴν μεταχειριζόμιθα πάντοτε κατὰ τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς ἐκδοχὴν, ὡς εὑρίσκεται ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ. Ἀγνοῶ ἂν λατινιστὶ λέγεται ὁ Πάπας infallibiles, ὡς εὑρίσκω τὴν λέξιν εἰς ἓν σκουριασμένον λατινοϊταλικὸν λεξικὸν, καὶ ὡς λέγεται ἰταλιστὶ infallibile καὶ γαλλιστὶ infaillible. Ἡ λατινικὴ λέξις, ἴσως ὡς ἀδόκιμος, δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰ κοινὰ λεξικὰ, ὡς οὐδὲ εἰς τὴν βουλγάταν, εἰς ἣν οὐδὲ ἡ λέξις impeccabilis. Ἡμεῖς δὲ δυνάμεθα, ἐκφέροντες τὴν ἰδέαν ταύτην, ἀντὶ τοῦ *ἀλάνθαστος ἢ ἀλάθητος ἢ ἀσφαλὴς* νὰ προτιμήσωμεν ἐπιτυχῶς τὸ *ἄπταιστος* ὡς ἀκριβέστερον. Τὸ πρῶτον, γραφόμενον ὑπὸ πολλῶν εἰς τὴν τετριμμένην γλῶσσαν, θὰ ἦτο χωνευτότερον ἂν ἐσυγχωρεῖτο ἀπὸ τοὺς καλαμαράδες μας, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τόσους καὶ τόσους ἄλλους κακοζήλους τύπους (ὁ δὲ Θ. Ῥάκος κάλλιον ἔγραψε κατὰ τὸ 1815, ἂν δὲν ἐλησμόνησα, τὸ δημωδέστερον τῆς λαλουμένης «*ἀλάθευτα ἀξιώματα*»· διότι λέγομεν λαθεύω καὶ ὄχι λανθάνομαι)· τὸ δὲ δεύτερον δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἀπήντησα παρὰ εἰς ἓν ἐπιμύθιον τοῦ Πλανούδου, «τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ *ἀλάθητον*» = ἀπλάνητον, μὴ ἀπατώμενον. Τὸ δὲ ἄλλως προκριτώτερον *ἀσφαλὴς*, αὐξάνον τὴν σύγχισιν πρὸς τὸ *ἀκίνδυνος*, θὰ ἐκινδύνευε νὰ ὑποτάξῃ τὸν Πάπαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας, σήμερον μάλιστα ὅτε δι' ὀλίγου μισθώματος ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀσφαλίζεται καὶ ἐπέκεινα τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς ὁρίου τῆς παπικῆς ζωῆς.

Περὶ τῶν γραμματικευμάτων τούτων ἠθέλησα νὰ καταφύγω εἰς τὴν πολυμάθειαν τινὸς τῶν σοφτάδων μας, εἰς τῶν ὁποίων τὸ ἰσνάφι ἀτυχῶς δὲν ἀνήκω, ὡς ἀνίκανος· ἀλλ' ἀντὶ ἁπλῆς ἑρμηνείας ἀπήντησα σωρείαν δεινότητος, ἀκατάληπτον εἰς τὴν παχυλήν μου ἀμάθειαν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς λέξεως ἢ τῆς λεξιθηρίας, ἄλις.

Ἔχω δὲ ὑπ' ὄψιν γαλλικὸν σύγγραμμα ὑπὲρ τῶν Παπῶν, ἐν ᾧ γίνεται ῥητὴ διαστολὴ μεταξὺ τῆς impeccabilité καὶ τῆς infaillibilité, τὰς ὁποίας οὐδέποτε συγχέει ἡ Παπικὴ ἐκκλησία, καὶ οὐδεὶς οὐδέποτε παπιστὴς διατείνεται ὅτι οἱ Πάπαι ἔχουσι τὸ ἀναμάρτητον· μόνον δὲ τὸ ἄπταιστον ἰδιοποιοῦνται.

Ἄπταιστον δὲ θεωρεῖ ἑαυτὸν ὁ Πάπας ἀποφαινόμενος περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ δόγματος καὶ τῆς καθαρότητος τῆς ἠθικῆς. Τοῦτο εἴδομεν κηρυττόμενον καὶ εἰς τὰς τελευταίας ἐφημερίδας ἐπὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς soi-disant οἰκουμενικῆς συνόδου. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα ἀπταίστως καὶ ἀσφαλῶς λύει, ὡς τὸ περὶ τὸν φιλόσοφον Γαλιλαῖον, τὸν καταναγκασθέντα ἐπὶ Οὐρβανοῦ τοῦ Η' (1633) νὰ ὁμολογήσῃ γονυπετὴς τὸ ἀκίνητον τῆς γῆς (eppur si muove !) ἔτι δὲ πρότερον τὸ κατὰ τὸν ΙΣ' αἰῶνα, ὅτε πολλὰ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης χαίβάνια, λεγόμενα ἐπιστήμονες, ἠμφισβήτουν περὶ τῆς ἀνθρωπότητος τῶν ἀγρίων κατοίκων τῆς ἀνακαλυφθείσης Ἀμερικῆς, τῆς καὶ μέχρι σήμερον καταχρηστικῶς λεγομένης Ἰνδικῆς, περὶ ὧν ἐκδοὺς χρυσόβουλλον ἀπεφήνατο ἐν τῇ ἀπταίστῳ αὐτοῦ ἐμπνεύσει Παῦλος ὁ Γ', ὅτι εἶναι ἀληθινοὶ ἄνθρωποι. « Indos ipsos utpote vero homines existere decerminus et declaramus.» Καὶ ἔκτοτε ἔπαυσαν οἱ ταλαίπωροι αὐτόχθονες τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τὸ νὰ ἦναι κτήνη, καὶ ἔγειναν ἄνθρωποι. Καὶ τοῦτο ὁ Πάπας ἔπραξεν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ, κατὰ μίμησιν αὐτοῦ ἐν τῇ δημιουργίᾳ, «Καὶ εἶπεν ὁ Πάπας, γεννηθήτωσαν ἄνθρωποι, καὶ ἐγένοντο ἄνθρωποι».

Ἀνάλογόν τινα ἀπορίας λύσιν ἔδωκαν κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλοι τινὲς, ἐν οἷς ὁ Νασδρατὶν-χότζας, ἀποδείξας ὅτι ὡς πᾶν πτηνὸν οὕτω καὶ ἡ ἐψημένη χῆνα δύναται νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὸν φοῦρνον· ἔτι δὲ ὁ Γερονῖκος, ὅτε ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγροίκων συντοπιτῶν του τῶν μηδέποτε ἰδόντων πλοῖον, τί θηρίον εἶναι τὸ ἐκβρασθὲν εἰς τὴν ἀκτὴν σύντριμμα σκάφους σωζομένης μόνον τῆς τρόπιδος μετὰ τῶν δρυόχων, ἀπεκρίθη μετὰ σοβαρὰν καὶ ἀξίαν δόκτωρος σκέψιν «Κάτι ἦταν, κάτι τῶφαγε, κ' ἀπόμειναν τὰ παγίδια του». Οὕτω λύονται τὰ ζητήματα *ἀπταίστως* διὰ τοῦ λόγου καὶ ὄχι διὰ τοῦ ξίφους, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἔλυσε τὸν γόρδιον δεσμὸν ἐπειπὼν, τί μὲ τὸ χέρι, τί μὲ τὸ μαχαῖρι.

Πρὸς μείζονα δὲ ἀπόδειξιν ὅτι ὁ Πάπας δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἀναμαρτήτου ἀλλὰ μόνον τοῦ ἀπταίστου, σᾶς πέμπω πρὸς ἀνάγνωσιν, ἢ καὶ δημοσίευσιν, ἀντίγραφον ὁλοκλήρου τμήματος ἐκ τοῦ 6' τόμου τῆς ἐν ἔτει 1658 ἐν Παρισίοις ἐκδοθείσης «*Τάργας* τῆς πίστεως τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν διαφένδευσιν τῆς ὀρθοδοξίας».

Τὸ βιβλίον τοῦτο συνεγράφη μὲν ὑπό τινος Ἰησουΐτου λατινιστὶ ἐν διαλόγοις μαθητοῦ καὶ διδασκάλου, μετεφράσθη δὲ ὑπὸ ἑτέρου Ἰησουΐτου ἰταλίζοντος εἰς τὴν μακαρονικὴν νεοελληνικὴν, τὴν ἐν χρήσει παρὰ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς προπαγάνδας ἱεραποστόλων. Σκοπὸς δὲ τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ παγίδευσις τῶν ἁπλουστέρων ἀνατολικῶν δι' ἐντέχνων ἐπιχειρημάτων ἀναδεικνυόντων τὰ προτερήματα τοῦ παπισμοῦ. Καὶ ἂν εὑρεθῇ ὅτι ἡ δημοσίευσις καὶ ἄλλων μερῶν τοῦ βιβλίου εὐχαριστεῖ τὴν περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν, προθύμως σᾶς παρέχω συνέχειαν τῆς ἀντιγραφῆς.

Τελευτῶν δὲ, κ. συντάκτα, δὲν ἐπιχειρῶ νὰ δικαιολογήσω τὴν περὶ τὴν φράσιν ἀνωμαλίαν μου, περὶ ἧς ἄλλοτε ἱκανὰ ἔγραψα. Δὲν δικαιολογῶ οὐδὲ τὴν σχολαστικότητος ὄζουσαν μακρηγορίαν μου. «ἡ πολιὴ δὲ λάλον», εἶπε Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς, ὅστις ἔζησεν εἰς καιροὺς εὐτυχεῖς, ὑψωθεὶς καὶ εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, καὶ εἰς τὸν χορὸν τῶν ἁγίων δικαιότατα καταταχθεὶς, ἐνῷ σήμερον ἂν ἔζη, οὔτε ὡς λαϊκὸς ἤθελεν ἔχει ψῆφον εἰς τὰς ἐκλογὰς, οὔτε ὡς ἱερωμένος ἤθελεν ἀξιωθῆ τοῦ ἐλαχίστου βαθμοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἤθελε καταδιωχθῆ ὡς βλάσφημος καὶ ἀσεβὴς ὑβριστὴς, τολμήσας νὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς θεατρικῆς σκηνῆς τὸν Σωτῆρα ὥς τινα ὑποκριτὴν μετὰ τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων προσώπων.

(*Ἕπεται τὸ ἐκ τῆς Τάργας ἀπόσπασμα*).

Ι. Π. ΓΚΙΝΑΚΑΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΑΜΑΘΕΙΑ ΚΛΗΡΙΚΩΝ. Ἡ δεκάτη ἑκατονταετηρὶς ὑπῆρξεν ἐποχὴ βαθυτάτης ἀμαθείας καὶ αἰσχίστης δεισιδαιμονίας. Πολλοὶ τῶν κατεχόντων ὑψίστας θέσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοσοῦτον ἦσαν ἀμαθεῖς, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ ἀναγινώσκειν ἠγνόουν· ἄλλοι δὲ ἐπαγγελλόμενοι ὅτι ἦσαν λόγιοι ἄνδρες καὶ πολιτικοὶ, ἐφαίνοντο εἰς διαφόρους περιστάσεις ἀμαθέστατοι. Ἐν Ἱσπανίᾳ τοιαύτη ἦν σπάνις βιβλίων, ὥστε ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντίτυπον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου καὶ ἄλλων βιβλίων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ἐχρησίμευον εἰς πολλὰ μοναστήρια, μεταβιβαζόμενα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο· ἐν δὲ τῷ περιφήμῳ μοναστηρίῳ τῆς Ἰόνης οὐδὲν ἄλλο βιβλίον ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐννάτην ἑκατονταετηρίδα, εἰμὴ μόνον εἷς λόγος τοῦ Χρυσοστόμου. Γερμάδιος ὁ Ἱσπανὸς, ἐπίσκοπος ἀποθανὼν τὸ 753, ἐκληροδότησεν ἑξήκοντα τόμους βιβλίων εἰς διάφορα μοναστήρια, ῥητῶς διατάξας ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ, ὅτι οὐδεὶς τῶν μοναχῶν ἐπιτρέπεται μετακομίζειν τὰ βιβλία ταῦτα εἰς ἄλλο μέ-

ρος, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ διαμένωσιν εἰς μόνην τὴν χρῆσιν τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐκείνῳ, εἰς ὃ κατὰ τὴν διαθήκην ἐδωροῦντο. Ἡ διαθήκη τοῦ Γερμαδίου προσυπεγράφη ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης, ὡς καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐπισκόπων καὶ ἄλλων ἐξόχων ἀνδρῶν.

Ὁ περίφημος Ἄγγλος ἐπίσκοπος Wicliff λέγει, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὑπῆρχον πολλοὶ ἱερεῖς, «ἀγνοοῦντες τὰς δέκα ἐντολάς, καὶ οὐ δυνάμενοι ἀναγινώσκειν τὸ Εὐαγγέλιον οὐδ' ἐννοοῦντες αὐτὸ τὸ παράπαν.» Ὁ δὲ Ἐδουάρδος Γ' παρεπονεῖτο πρὸς τὸν Πάπαν λέγων, «ὅτι ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ἣν παραδεδομένη εἰς ἀναξίους μισθωτοὺς ξένους, οὔτε διαρκῶς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, οὔτε γινώσκοντες τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν.» Ἐν πολλοῖς ἄλλοις ὁ Λουδοβῖκος Βωμόντης ἐπίσκοπος τοῦ Durham, ἀπέδειξε τότε πόσον ἦσαν δίκαια τὰ παράπονα τοῦ Ἐδουάρδου. Ὁ ἀμαθὴς οὗτος καὶ εὐγενὴς ἐπίσκοπος τόσον ἠγνόει τὸ ἀναγινώσκειν, καὶ αὐτὸ τὸ συλλαβίζειν, ὥστε πολλάκις προμελετήσας τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἀνηγγέλλετο εἰς τὸν λαὸν ὁ ἐνθρονισμὸς αὐτοῦ, ὅτε ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεως, λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ ἔγγραφον, ἐγένετο καταγέλαστος· διότι ἐν τῇ λέξει Metropoliticae ἔπαυσε τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ πολλὰ προσπαθήσας νὰ συλλαβίσῃ τὴν λέξιν, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀπελπισθείς· «ἂς ὑποτεθῇ ὅτι τὸ εἶπον,» soit pour dit. Μικρὸν δὲ προχωρήσας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν περιέπεσεν εἰς ἄλλην ἀνυπέρβλητον δυσκολίαν ἐν τῇ λεξει in aenigmate. καὶ πάλιν ἀπελπισθεὶς νὰ κατορθώσῃ τὸν συλλαβισμὸν αὐτῆς, ἀνεβόησεν ἐπὶ τέλους· «μὰ τὸν ἅγιον Λουδοβῖκον, παντάπασιν ἀμαθὴς ἄνθρωπος ἔγραψε ταύτην τὴν φλυαρίαν.»

Καὶ ἐν μέσῃ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ ἑκατονταετηρίδι ἡ μελέτη τῶν θείων Γραφῶν δ.έμενε σπάνιον πλεονέκτημα. Ἐν ἔτει 1448 ὁ ἐπίσκοπος τῆς Winchester ἐχειροτόνησεν ἐφημέριον τῆς παροικίας Sterfield, ὃς πρὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ ὤμοσεν ἐνώπιον τοῦ ἐπισκόπου, ὅτι ἀμαθὴς ὢν καὶ ἀνίκανος νὰ ἐπιτηρῇ σωτηρίαν ψυχῶν, ἔμελλε νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς λατινικῆς γλώσσης δύο συνεχῆ ἔτη· καὶ ὅτι ἐν τέλει μὲν τοῦ πρώτου ἔτους ἐξετασθήσεται ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου εἰς τὴν γραμματικήν, ἐν τέλει δὲ τοῦ δευτέρου εἰς γενικώτερα· ἐὰν δὲ τότε εὑρεθῇ ἐπίσκοπος εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων παραιτηθήσεται τῆς ἐφημερίας.

Πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν Γραφῶν ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου τὸ ἑλληνικὸν αὐτοῦ κείμενον ἦν λίαν δυσεύρετον ἐν πάσῃ τῇ Γερμανίᾳ· ἡ δὲ σπουδὴ τῶν γλωσσῶν, ἐν αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐγράφησαν αἱ θεῖαι Γραφαί, οὐ μόνον ἠμελεῖτο ἀλλὰ καὶ κατεφρονεῖτο. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ λατινική, ἥτις ἦν ἡ γλῶσσα τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, οὕτως ἠγνοεῖτο ὑπὸ τῶν κληρικῶν, ὥστε γελοιωδέστατα ἁμαρτήματα ἐγίνοντο ὑπ' αὐτῶν ἔν τε ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς τελεταῖς καὶ ἐν ταῖς ἀλληλογραφίαις. Οὕτω, παρ. χάριν, ἱερεύς τις ἐν Βαβαρίᾳ περὶ τὸ ἔτος 745 βαπτίζων ἐξεφώνει τὸν συνήθη τύπον τοῦ βαπτίσματος ὧδέ πως· Baptizo te in nonine Patria et Filia, et Spiritus Sancti. Ἄγγλος δέ τις λαβὼν σημαντικὴν ἐπιστολὴν πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτοῦ, περιέχουσαν τάδε· Otto Dei gratia, rogat vestrum clementiam, ut velitis istum clericum conducere ad vestrum Diaconum, καὶ διαταχθεὶς ἀναγνῶσαι τὴν ἐπιστολήν, οὖσαν γεγραμμένην διὰ γραφικῶν συντομεύσεων, τοσαύτην εἶχεν ἀμάθειαν τῆς λατινικῆς γλώσσης, ὥστε ἀνέγνω τὴν ἐτιστολὴν ὧδέ πως· Otto Dei gram, rogat vestram clam, ut velit istum clincum clancum convertere in vivum Diabolum· καὶ ἄλλος τις πάντοτε ἀνεγίνωσκε mulus Dei (ἡμίονος Θεοῦ) ἀντὶ famulus Dei, (δοῦλος Θεοῦ.)

Μεγίστη ἀμάθεια τῶν θείων Γραφῶν ἐπεκράτει οὐ μόνον παρὰ τοῖς λαϊκοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ πολλοῖς τῶν κληρικῶν, ὁ δὲ βαθμὸς τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας ἐδίδετο πολλάκις εἰς ἀνθρώπους οὐδέποτε ἀναγνόντας τὰς θείας Γραφάς. Ἐν ἔτει 1510 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βιττεμβέργης κατέγραψεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτοῦ τὸν Ἀνδρέαν Καρολοστάδ, τὸν ἔπειτα ἕνα τῶν ἀναμορφωτῶν, ὡς ἱκανώτατον (sufficientissimus) ἵνα λάβῃ τὸν βαθμὸν διδάκτορος τῆς Θεολογίας· αὐτὸς δὲ ὁ βαθμολογηθεὶς ὡμολόγει ἔπειτα, ὅτι ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὴν βαθμολογίαν ταύτην ἤρξατο ἀναγινώσκειν τὰς Γραφάς. Λέγεται δὲ περὶ Ἀλβέρτου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Mentz, ὅτι ἐν ἔτει 1530 εὑρὼν κατὰ περίστασιν ἐπί τινος τραπέζης τὴν ἁγίαν Γραφὴν, ἤνοιξεν αὐτήν· ἀναγνοὺς δὲ ὀλίγας λέξεις ἀνεφώνησεν· «ἀγνοῶ τῇ ἀληθείᾳ ποῖον τί ἐςι τὸ βιβλίον τοῦτο· ἀλλὰ καταλαμβάνω ὅτι πολλὰς βλασφημίας καθ' ἡμῶν περιέχει.» Ὁ Γεράρδος Λίστριος ἕν τινι σημειώσει εἰς τοῦ Ἐράσμου τὸ «Μωρίας ἐγκώμιον,» λέγει· «Πολλοὺς διδάκτορας τῆς Θεολογίας ἐγνώρισα, εἰλικρινῶς ὁμολογοῦντας, ὅτι πεντηκοντούτεις ἤδη ἀνέγνωσαν κατὰ πρῶτον τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.» «Ὁ δὲ Μούσκουλος βεβαιοῖ ὅτι πρὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀναμορφώσεως πολλοὶ ἱερεῖς καὶ ἱεροκήρυκες οὐδέποτε εἶδον τὴν θείαν Γραφήν.»

Τέλος πάντων ὁ Ἀνδρέας Φόρμαν, ἐπίσκοπος τῆς Murray καὶ λεγάτος τοῦ Πάπα ἐν τῇ Βενετίᾳ, ἀναγκασθεὶς εἰπεῖν τὴν προσευχὴν ἕν τινι δείπνῳ, ὃ προσήνεγκεν αὐτὸς εἰς τὸν Πάπαν καὶ τοὺς Καρδιναλίους ἐν Ῥώμῃ, τόσῳ κακῶς ἀπήγγειλεν αὐτὴν, ὥστε καὶ ἡ Α. Ἁγιότης καὶ οἱ παρόντες Καρδινάλιοι δὲν ἠδυνήθησαν διατηρῆσαι τὴν προσήκουσαν αὐτοῖς ἀξιοπρέπειαν, ἀλλ' ἐγέλασαν ἅπαντες. Τοῦτο κατετάραξε τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσει αὐτοῦ προσέθηκεν ἐν τέλει τῆς εὐχῆς (ἀλλ' ἐν λατινισμῷ ἀκατανοήτῳ) ὅτι στέλλει εἰς τὸν διάβολον ὅλους τοὺς ψευδοκαρδιναλίους, καὶ συνεπλήρωσε τὴν ἀκατανόητον εὐχὴν διὰ τῶν λέξεων in nomine Patris, filii et Sancti Spiritus· οἱ δὲ παρόντες οὐδαμῶς ἐννοήσαντες τὰ λατινικὰ τοῦ ἐπισκόπου, ἐπεφώνησαν ἅπαντες, Amen. (Ἑθν. Ἡμερολόγιον.)

Παρόραμα, φυλλάδ. 471, σελ. 297, στίχ. 17—18. Ἀντὶ γνωστὸς, γρ. γνωστή.